

Nyéki Bence

Denominális diminutívumképzés az orosz, német és magyar nyelvben*

Jelen dolgozatban az orosz, német és magyar denominális diminutívumképzést vizsgálom a morfológiai produktivitás és a szemantika szempontjából. Ez egy sajátos toldalékolás, melyet hagyományosan derivációnak szokás tekinteni. A dolgozat fő célja a három nyelv diminutívumképzése közötti hasonlóságok valamint különbségek feltárása. A kutatás részben nonszensz szavakat tartalmazó internetes kérdőíveken alapul. A diminutívumok, melyeket a válaszadók a nonszensz szavakból képeztek, nem mindig támasztják alá a szakirodalom alapján megfogalmazott hipotéziseket a deriváció szabályairól. Korpuszok tették lehetővé a produktivitás további vizsgálatát és a szubjektív-evaluatív szóképzési jelentés aktualizációinak megfigyelését. Látszólag „a lehető legáltalánosabban vett kicsinyítés” az általános diminutívumjelentés legjobb meghatározása a három nyelv tekintetében. Az orosz képes a legtöbbféle realizációra, a német és magyar diminutívumképzés ebből a szempontból majdnem azonos szinten áll.

Kulcsszavak:

nyelvtudomány, diminutívum, szóképzés, produktivitás, szubjektív-evaluatív

Denominale Diminutivbildung im Russischen, Deutschen und Ungarischen

In der vorliegenden Arbeit wird die russische, deutsche und ungarische denominale Diminutivbildung hinsichtlich der morphologischen Produktivität und der Semantik untersucht. Es handelt sich um eine besondere Suffigierungsart, die üblicherweise als Derivation betrachtet wird. Das Hauptziel der Arbeit ist die Ermittlung der Ähnlichkeiten und Unterschiede in der Diminutivbildung der drei Sprachen. Der erste Teil der empirischen Untersuchung basiert auf Online-Fragebögen, die Kunstwörter enthalten. Die Diminutive, die von den Befragten aus den Kunstwörtern gebildet worden sind, bestätigen nicht immer die aufgrund der Fachliteratur formulierten Hypothesen über die Derivationsregeln. Die Untersuchung der Produktivität und die Beobachtung der Aktualisierung der subjektiv-evaluativen Wortbildungsbedeutung im zweiten Teil der Arbeit wurden durch Korpora ermöglicht. „Verkleinerung im allgemeinsten Sinne“ scheint die beste Bestimmung der generellen Diminutivbedeutung für die drei Sprachen zu sein. Das Russische weist die meisten Realisationsmöglichkeiten auf, während die deutsche und ungarische Diminutivbildung unter diesem Gesichtspunkt beinahe gleich sind.

Schlüsselwörter:

Sprachwissenschaft, Diminutiv, Wortbildung, Produktivität, subjektiv-evaluativ

1. Bevezetés

A diminutívumok kutatása az ókor óta foglalkoztatja a kutatókat. Ez nem is meglepő, tekintve, mennyire változatos jelenséggel van dolgunk. Látszólag viszonylag egyszerű körüljárni és megragadni a felmerülő problémákat, azonban a tények értelmezése rendkívül eltérő lehet. A következőkben kiválasztunk három nyelvet – az orosz, a németet és a magyart

* Betreut wurde die Arbeit von Edit Dési und Rita Brdar-Szabó.

–, melyekben a diminutívumok sok szempontból nagyon hasonló tulajdonságokkal rendelkeznek, és vizsgálatuk közben igyekszünk megállapítani, miben állnak ezek a hasonlóságok, esetleg a különbségek, elsősorban a képzés és a szemantika sajátosságaira összpontosítva. Fontos, hogy eleve produktívnak feltételezett szuffixumokat fogunk összehasonlítani (vö. Lopatyin 1982: 208–216, Fleischer/Barz 2012: 231–235, Kiefer/Ladányi 2000b: 168–170). A lexikalizálódott kicsinyítő képzős szavakkal, illetve a nem termékeny derivációs szabályokkal¹ külön nem foglalkozunk.

Mi is azonban a diminutívum? Hentschel és Weydt (2013: 181) említi, hogy a terminus a latin *deminuere* ‚csökkent, kicsinyít‘ igére vezethető vissza. Egyesek ettől elválasztják a görög ‚hypokoristikon‘ fogalmat, mely a nyelvre vonatkoztatva hasonló jelenséget jelöl, nevezetesen egyfajta modifikációs szóképzéssel kapcsolatos kategóriát, csak éppen szubjektív szemszögből megközelítve (Delhay 1995: 70). A magyarban a morfológiai szemléletet tükröző ‚kicsinyítő képző‘ kifejezés terjedt el. A németben egész szavakt értünk a ‚Diminutiv/Diminutivum‘ mellett használatos ‚Verkleinerungsform‘ alatt, sőt érdekes módon e terminus azt sugallhatja, hogy valójában nem önálló lexémákról, hanem szóalakokról van szó (a deriváció és inflexió problémáját röviden megemlítjük a 2. fejezetben). Az oroszban pedig a szemantikából kiindulva kicsinyítő, becéző és lenéző jelentést tartanak számon (‚уменьшительное‘, ‚ласкательное‘, ‚уничижительное значение‘). Mi a továbbiakban a ‚diminutívum‘ elnevezéshez ragaszkodunk, ami alatt derivátumokat értünk.

A dolgozat címében ‚denominális‘ diminutívumképzés szerepel. Előfordulhat olyan deverbális deriváció is, amely az alapszó által kifejezett cselekvés intenzitásának csökkenését fejezi ki, ami hasonlít a diminutívum funkciójához (pl. német *lachen* > *lächeln*), ezzel azonban nem foglalkozunk a következőkben. Az is világossá válik majd, hogy mind a bázis, mind a diminutívum az esetek döntő többségében főnév. Ezért vizsgálódásunkat a deszubsztantivális képzések körében folytatjuk, ettől eltérő jelenségekről jelen munka keretein belül elegendő lesz csak említést tenni.

A dolgozat a következőképpen épül fel: először a morfológiai leírásokat és az ezek kapcsán felmerülő problémákat érintjük, majd empirikus adatokkal (internetes korpuszok, kérdőívek) ellenőrizzük feltételezéseink helyénvalóságát. Bár munkánk alapvetően szinkrón nézőpontú, a 3. pontban rövid történeti kitekintésre vállalkozhatunk. Ennek célja olyan tényezők feltárása,

¹ Általában nem meghatározott affixumok, hanem szóképzési minták vagy szabályok produktivitasáról szokás beszélni (lásd pl. Dressler/Ladányi 2000, Kiefer/Ladányi 2000a, Ladányi 2007). Az, hogy pontosan miképpen használjuk a terminusokat, függhet attól, hogy milyen elméleti álláspontot foglalunk el a szóképzésről mint nyelvi jelenségről. Bár munkánk több pontján támaszkodhatunk majd a természetes morfológia elvi kereteire, nem tartjuk magunkat szigorúan a ‚valamely derivációs szabály produktivitása‘ kifejezőmóddhoz. Ennek megfelelőjeként fogjuk értelmezni valamely affixum produktivitasát.

melyek a tanulmányozott képzők produktivitásáról alkotott képet támaszthatják alá. Végül elérkezünk a szemantikai és pragmatikai vizsgálatához. Kísérletet teszünk annak megértésére, milyen jelentések vagy funkciók tartoznak e két területhez, bár tökéletes elhatárolásukra nem vállalkozhatunk. Az egyes jelentéseket korpuszokból vett példamondatok támasztják alá. Az idegen nyelvű példamondatok és szakirodalmi idézetek fordítását lábjegyzetben közlöm. A fordítás minden esetben tőlem van.

Előjáróban még le kell szögeznünk, hogy a három nyelv összehasonlítása során elkerülhetetlenül olyan eredményekre jutunk majd, melyek szerint az egyik nyelvben a diminutívumképzők produktívabbak, gyakoribbak, több jelentésben/szituációban stb. használatosak, mint valamely másokban. Ez azonban nem jelenti azt, hogy valamelyik nyelv kevésbé lenne képes az adott jelentés kifejezésére. Ez ugyanis történhet analitikus módon is, tehát például jelzők vagy határozók használatával. Kutatásunk tárgya azonban a szintetikus eszközök megfigyelése.

2. A diminutívum morfológiája

A diminutívumok az orosz, német és a magyar nyelvben egyaránt derivátumokként állíthatók elő a megfelelő szuffixumok használatával, vagyis képzésükre rendelkezésre állnak szintetikus eszközök. Mindhárom nyelvben több képző szolgálhatja ezt a célt. Ahhoz, hogy ezeknek működését megérthessük, szükségünk van a diminutívum általános jelentésének ismeretére. Ennek meghatározására a szemantikával, illetve kisebb részben pragmatikával foglalkozó fejezetben fogunk kísérletet tenni. Egyelőre elégedjünk meg annyival, hogy valamilyen szó szerinti vagy átvitt értelemben vett kicsinyítés jut kifejezésre. Ebben a fejezetben morfológiai problémákat, elsősorban a szuffixumok produktivását tartjuk szem előtt.

Előzetesen azonban meg kell jegyeznünk, hogy kutatásunk tárgyára pusztán a hagyománynak megfelelően használjuk a „képző” terminust. Zsemlyei (2011: 31–34) kifejti, hogy a diminutívumokat létrehozó toldalékok részben inflexiós jegyeket mutatnak, így átmeneti jelenséggel van dolgunk. Ez az érvelés meggyőző, de lényegében nem befolyásolja munkánkat. Zsemlyei magát a toldalékot nevezi diminutívumnak, itt ezt a kifejezést a „kicsinyítő toldalékkal” ellátott szavakra (nevezzük őket derivátumoknak vagy származékoknak) tartjuk fenn.

2.1. Az orosz, német és magyar diminutívumképzők

Alaktanilag viszonylag könnyen leírhatónak tűnnek a diminutívumok, azonban itt is több problémával találjuk szemben magunkat. Felmerül például az az elméleti kérdés, hogy mely morfokat tekintjük allomorfoknak. E munka keretein belül nincsen módunk kidolgozni azokat az elveket, amelyek egyértelműen irányt mutatnának a csoportosítás során. Fogadjuk el most egyszerűen a következőket:

- a) Az orosz nyelvben számos szuffixum segítségével hozható létre diminutívum, ráadásul bizonyos esetekben még az sem nyilvánvaló, diminutívumképzőről vagy más modifikációs típushoz tartozó morfémáról van-e adott esetben szó. A továbbiakban az „Orosz nyelvtan I. Főnévképzés” című fejezetének (Lopatyin 1982: 208–216) leírásából indulunk ki, és amit ott egy képzőnek számítanak, azt tekintjük egy morfémának, pl. *-ок/-ук/-чик*, *-к(а)/-очк(а)*, *-к(о)/-ышк(о)/-ечк(о)*, hangsúlytalan *-ушк-* stb.
- b) A németországi német köznyelvben két produktív diminutívumképző szuffixumot találunk: ezek a *-chen* és a *-lein*.
- c) A magyarban *-ka* morfémáról beszélhetünk *-ka* és *-ke* allomorfokkal, illetve *-(V)cska* morfémáról *-cska*, *-acska*, *-ocska*, *-cske*, *-ecske*, *-öcske* allomorfokkal.

Tekintsük át röviden, melyek azok a képzési szabályok, amelyek elméletileg meghatározzák az egyes morfémák, illetve allomorfook előfordulását.

Az orosz diminutívumképzőkről részletes leírást ad a már említett „Orosz nyelvtan I.” fent említett fejezete (Lopatyin 1982: 208–216), most ennek alapján vesszük sorra a legfontosabb megállapításokat. Értékes példákat ad meg továbbá a „Rövid orosz nyelvtan” (Svedova/Lopatyin 1989: 68–70). A képzésben nagyon fontos szerepet játszik a nyelvtani nem. A diminutívumképzés során a bázis genusa többnyire változatlan marad, bár vannak kivételek, pl. *тень* > *тенёк*. Jellemzően hímnemű bázisokhoz járul az *-ок(/-ек)/-ук/-чик* vagy az *-ец* képző, nőneműekhez a *-к(а)/-очк(а)*, *-уц(а)*, semlegesneműekhez a *-к(о)/-ышк(о)/-ечк(о)*, *-ц(о)/-ец(о)/-ц(е)/-уц(е)*. Emellett számos más, kevésbé gyakran előforduló képző létezik, melyek közül némelyik „kétarcú”, mint az *-ушк-* és az *-оньк-*. A velük képzett derivátumok a bázistól függően hímnemű vagy nőneműek. A relatív tő utolsó mássalhangzója váltakozást mutathat, különösen jellemző ez a velárisokra (pl. *волк* > *волчок*). A tő csonkítása ugyancsak előfordulhat: *плотва* > *плотица*, *пальто* > *пальтецо*. Egyes képzőkhöz – különösen a nyelvtörténeti szempontból összetett szerkezetűekhez – domináns (bár nem kizárólagos) jelentés vagy konnotáció kapcsolódhat, pl. az *-ушк-* segítségével létrehozott derivátumokra jellemző a lenézés kifejezése. Nem ritka jelenség a képzők halmozása sem, ilyenkor a szubjektív jelentés (mellyel a beszélő személyes attitűdjét

jelzi) nyomatékosítására kell számítanunk: *дуб > дубок > дубочек, сестра > сестрица > сестричка, окно > окошко > окошечко*.

Meg kell jegyeznünk, hogy a produktív deadjektívális *-оньк/-еньк-* melléknévképzők funkciójukban nagyon hasonlítanak a diminutívumok szuffixumaihoz, melyek főnevekhez járulnak. Nem egyértelmű azonban, helyes-e olyan melléknévi derivátumokat diminutívumoknak nevezni, mint a *молоденький, глупенький*. Utóbbiakkal alapvetően szubjektív-evaluatív tartalom juttatható kifejezésre (erről részletesen a 4.1. és a 4.2. pontban szólnunk), míg a főnévi diminutívumok ennél változatosabb jelentésekkel rendelkeznek, ráadásul képzésükhöz számos különböző morféma közül válogathatunk. Így ha beszélhetünk is az oroszban melléknévi diminutívumokról, azokat különálló kategóriaként kell kezelniük, amelyekre nem csak mondattanilag vonatkoznak más szabályok, mint a „kicsinyített” főnevekre.

A német két tipikus diminutívumképzője a *-chen* és a *-lein*. Hentschel és Weydt (2013: 182) említ továbbá néhány dialektushoz kötődő szuffixumot, ilyen a *-le, -el, -erl, -li, -(s)ken*. Fleischer és Barz (2012: 234) megjegyzi, hogy az *-el* morf a standard írott nyelvben is előfordul (*Haarbüschel, Krümel*), habár csak néhány meghatározott lexémában. Azt is említik, hogy néha *-elchen* összetett diminutívumképzőre bukkanhatunk, pl. *Büchelchen, Löchelchen, Wägelchen*. A németben más módja nincs a diminutívumképzők halmozásának. További érdekesség a gyermek- és ifjúsági nyelvre korlátozódó, becéző szerepű *-i* szuffixum (pl. *Dummi*); az ezzel képzett szavak szerkezetét a gyermekek sokszor nem is látják át, mintegy lexikalizálódott származékokként jelennek meg számukra (Dressler/Merlini Barbaresi 1994: 105–106). Visszatérve a *-chen* és *-lein* szuffixumokra, a bázis grammatikai neme nem korlátozza előfordulásukat, a származékok pedig mindig semlegesneműek. A diminutívumképző néha többes számú főnévhez is kapcsolódhat, ha az *-er*-re végződik, pl. *Dingerchen, Kinderchen*. A *-lein* délnémet, míg a *-chen* északi eredetű, ami származásuk szerint meg is mutatkozhat egyes írók művein. A fonológiai környezet olykor meghatározhatja valamelyik képző használatát, de lényegében megfigyelhető a két képző konkurenciája. Szemantikai különbség nagyon ritkán adódik, mint a *Frauchen* (háziállat női gazdája) és *Fräulein* (kisasszony) esetében (Fleischer/Barz 2012: 232–233).

A magyar *-ka* és *-(V)cska* morfémaokról Kiefer és Ladányi (2000b: 168–170) ír, az „Új magyar nyelvtan” (É. Kiss/Kiefer/Siptár 2003: 236–237) voltaképpen ugyanazokat az állításokat erősíti meg. Leszögezik, hogy az *alacsonyka, szépecske, aprócska* melléknevek létezése ellenére a szuffixumok csak főnévi alapszavakon produktívak. A *-ka* képzőt több hangtani megkötés korlátozza, míg a *-(V)cska* szabadon alkalmazható. Ennek alapján az

utóbbit vélik termékenyebbnek. A magyarban találkozhatunk még az *-i* becézőnévképzővel, mely jellegzetesen csonka tövekhez járul: *Peti, Zsuzsi*, hasonlóképp: *csoki, fagyó*. Az *-i* megtalálható gyermeknyelvi testrészmegnevezésekben is. E képző után kapcsolható további *-ka* morféma: *Andika, csokika, lábika*. Így nincs szükség önálló *-ika* szuffixumot bevezetni (Kiefer/Ladányi 2000b: 170–172). Keszler (2000: 316–318) nem tesz különbséget kicsinyítő és becéző képzők között, közös csoportjukba a következőket sorolja: *-cska/-cske, -ka/-ke, -i, -csi, -ca, -ci, -u, -us, -ikó, -csa/-cse, -kó, -is, -ó/-ő, -dad/-ded*. Mindazonáltal csak a *-cska/-cske, -ka/-ke* és *-i* szuffixumokat tekinti termékenynek. A következőkben vizsgálatainkat az előbbi kettőre szűkítjük.

2.2. A szóképzési szabály produktivitása idegen szavakra alkalmazva

Tömören összefoglaltuk tehát a három vizsgált nyelv legfontosabb képzési jellegzetességeit. Ahhoz, hogy többet tudjunk meg a diminutívumok morfológiájáról, érdemes kutatásokat végezni a produktivás terén. A következőből kell kiindulnunk: „Valamely szóalkotási minta csak akkor termékeny, ha vele az adott szemantikai, szintaktikai és morfológiai feltételek mellett új szavak képezhetők” (Kiefer/Ladányi 2000a: 149). Természetesen számukban nem korlátozott és átlátható struktúrájú potenciális szavakról van szó. Ennek mérésére a természetes nyelvelmélet kidolgozott módszert kínál, ahogy azt Dressler és Ladányi (2000: 119–127) vagy Ladányi (2007: 47–51) kifejti. Ha tehát valamilyen derivációs morféma produktivását kívánjuk meghatározni, meg kell vizsgálnunk, létrehozhatók-e a segítségükkel derivátumok a következő szinteken: 1. a nyelvbe nem illeszkedő bázisból a nyelvi rendszernek megfelelő származék képzése; 2. az átvevő nyelvi rendszerbe illeszkedő idegen szavakon való alkalmazhatóság; 3. rövidítések; 4. elmozdulás egy képzési alosztály felé (egyik affixum lassan kiszoríthatja a másikat); 5. a nyelv további szavai. Koncentráljunk most az első három kategóriára. Ha találunk megfelelő diminutívumokat, akkor az a képzők jelentős produktivásáról fog tanúskodni.

Előfordulhat ugyan, hogy idegen diminutívum kerül be a nyelvbe (ezek leginkább szakki-fejezések, pl. orosz *органелла*, német *Organell* ‚sejtszervecske‘), ezek azonban a beszélők számára nem érzékelhetők derivátumokként, nem kapcsolódnak tehát az 1. kritériumhoz. Megesik azonban az is, hogy egy az átvevő nyelvben már meglévő diminutívumképző segítségével illeszkedik be egy idegen szó az adott nyelvi rendszerbe. Ilyen lehet az orosz *пальтецо* (‚kabát+DIM‘), amelynek bázisa, a *пальто* nem ragozható főnév, ellentétben a származékkal, mely tehát jobban megfelel az orosz szavak morfológiai sajátosságainak. Ugyanez figyelhető meg a *джерси > джерсишка* szavaknál. Párhuzam vonható a Dressler

és Ladányi (2000: 119) által bemutatott példával: a franciából átvett, oroszba nem jól illeszkedő *шоссе* (,országút’) főnévből szabályos *шоссе́йный* melléknév és *шоссировать* ige képezhető. E felfogás alapján ide sorolhatjuk a német *Restaurant* > *Restaurantchen* derivációt is, amennyiben az alapszó végén a német fonetikában idegen nazális magánhangzó áll: [restorã]. Dressler és Ladányi (2000: 120) feltevése, mely szerint minden idegen töből képzett szó megfelel az átvevő nyelv fonológiai és fonetikai jellemzőinek, azt sugallja, hogy a fent említett *Restaurantchen* derivátumban az [ã] [a + n] hangokra bomlik.

A nyelvben már gyökeret vert, ahhoz alkalmazkodott jövevényszóhoz gyakrabban járulhat kicsinyítő képző. A vizsgált nyelvekben 100-100 idegen főnév lehetséges diminutívumainak előfordulását ellenőriztem az Orosz Nyelv Nemzeti Korpuszának (mostantól az angol elnevezés rövidítését használom: Russian National Corpus: RNC 2003–2016) alapkörpuszában, a COSMAS II (2016) rendszerében elérhető írott nyelvi archívumban (W – Archiv der geschriebenen Sprache), illetve az MNSZ2 (2016) adatbázisában.² (A termékenység 1. és 2. szempontját ezúttal nem különítettem el; hogy részben a szókincs legújabb elemeit is ellenőrizhessem, olyan alapszavakat sem mellőztem a keresés során, melyek hangtanilag vagy alaktanilag nem teljesen integrálódtak az átvevő nyelvbe.) Az alapszóként kiválasztott szavak megtalálhatók „A mai orosz nyelv idegen szavainak szótára” (Jegorova 2014), „Az idegen szavak nagy szótára” (Baer/Wermke 2000), illetve az „Idegen szavak és kifejezések szótára” (Bakos 2013) című szótárakban. Olyan bázisokból igyekeztem kiindulni, melyeket saját nyelvi kompetenciám alapján a mai mindennapi nyelvhasználatban viszonylag gyakorinak ítéltam. Lássuk mindazokat a derivátumokat, melyekre az internetes korpuszok jeleztek találatokat, majd példaképp említsünk meg olyan bázisokat is, melyek diminutívumaira nem volt példa (zárójelben a releváns találatok száma szerepel):

- a) Orosz: *банда* > *бандочка* (2), *бизнесмен* > *бизнесменчик* (1), *бутон* > *бутончик* (48), *джерси* > *джерсишка* (1), *джинсы* > *джинсики* (29), *джип* > *джипик* (2)/*джипчик* (2), *космонавт* > *космонавток* (1), *офшор* > *офшорчик* (1)/*мини-офшорчик* (1), *партикмахер* > *парикмахершика* (1), *революционер* > *революционершика* (2), *режим* > *режимчик* (2), *рельс* > *рельсик* (2), *реферат* > *рефератик* (10), *свитер* > *свитерок* (102)/*свитерочек* (14)/*свитеришко* (1), *сувенир* > *сувенирчик* (41), *татуировка* > *татуировочка* (3), *файл* > *файлик* (12), *флакон* > *флакончик* (376), *экран* > *экранчик* (82), *хит* > *хиток* (1), *экскаватор* > *экскаваторшико* (2), *этикетка* > *этикеточка* (6)

² A tanulmányban feltüntetett összes adatot, mely valamilyen korpuszból származik, 2016 novemberében és decemberében értem el.

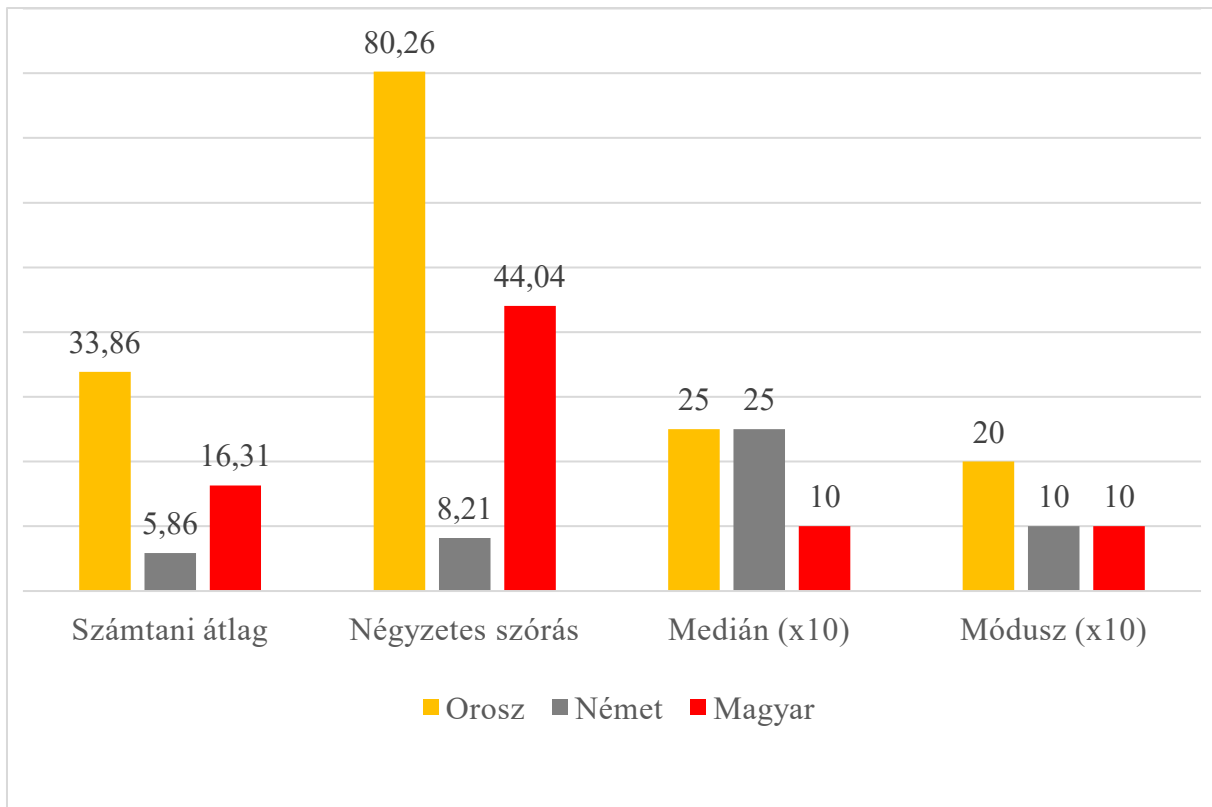
- b) Német: *Bonbon* > *Bonbönnen* (29)/*Bonbonchen* (1), *Boss* > *Bosschen* (4), *Clown* > *Clöwnchen* (3)/*Clownchen* (1), *Computer* > *Computerchen* (16)/*Compüterchen* (2)/*Computerlein* (1), *Etikett* > *Etikettchen* (10), *Friseur* > *Friseurchen* (1), *Handy* > *Handylein* (1), *Mail* > *Mailchen* (1), *Manager* > *Managerlein* (2), *Pony* > *Ponychen* (2), *Star* > *Starchen* (2)/*Starelein* (1), *Restaurant* > *Restaurantchen* (1), *Revolver* > *Revolverchen* (1), *Souvenir* > *Souvenirchen* (3)
- c) Magyar: *bravúr* > *bravúrocška* (1), *e-mail* > *e-mailke* (1) *klip* > *klipecske* (8), *klub* > *klubocška* (5), *kontó* > *kontócška* (1), *lord* > *lordocška* (2), *lady* > *ladyke* (6)/*lédike* (1), *fájl* > *fájlocška* (40), *frizura* > *frizurácška* (1), *paletta* > *palettácška* (1), *póni* > *pónika* (1), *pub* > *pubocška* (1), *rekord* > *rekordka* (1), *revolver* > *revolverecske* (1), *szpíker/speaker* > *speakerke* (4)/*speakerecske* (2)/*szpíkerke* (1), *sztár* > *sztárocska* (183)

Alapszavak, amelyekhez nem tartozott diminutívum:

- a) Orosz: *адвертайзинг*, *андеграунд/андерграунд*, *апартаменты*, *астронавт*, *аэробика*, *байк*, *байкер*, *бизнес*, *бойфренд/бой-френд/бой-фрэнд*, *браузер/брозер*, *бренд/брэнд*, *брокер*, *ваучер*, *веб/вэб*, *веб-сайт/вэб-сайт*, *гений*, *дансинг*, *дартс*, *девайс*, *дедлайн*, *декольте*, *дефолт*, *джентльмен*, *джин*, *джокер*, *дизайн*, *дилер*, *имидж*, *имплантат*, *интернет*, *киборг*, *киллер*, *клише*, *компьютер*, *комфорт*, *консервант*, *консервы*, *консорциум*, *контокоррент*, *коррекция*, *лаптоп/лэптоп/лэп-топ*, *лейбл/лэйбл*, *лидер*, *лобби*, *лорд*, *менеджер*, *митинг*, *овертайм*, *паб*, *пазл*, *пейнтбол/пэйнтбол*, *пони*, *резюме*, *рекорд*, *ремейк/римейк*, *ремикс*, *репертуар*, *ресурс*, *рефери*, *сальдо*, *сальто*, *скутер*, *спикер*, *старт*, *тинейджер/тинэйджер*, *уик-энд/уикэнд/уикенд*, *федерация*, *фидбэк*, *фишбургер*, *фрик*, *фрикаделька*, *хайвей*, *хай-тек*, *хепи-энд/хэпи-энд*, *хобби*, *шейкер*, *шопинг*, *шоу*
- b) Német: *Accountant*, *Advantage*, *Advertising*, *Appartement*, *Astronaut*, *Band*, *Bouton*, *Box*, *Boy*, *Boyfriend*, *Brainstorming*, *Bravour*, *Bridge*, *Browsing*, *Business*, *Businessman*, *Cash*, *City*, *Clip*, *Coach*, *Crew*, *Croissant*, *Cup*, *Cyborg*, *Dancing*, *Date*, *Deal*, *Dealer*, *Dresseur*, *File*, *Freak*, *Frikandea*, *Gin*, *Girl*, *Goal*, *Handicapper*, *Handout*, *Highlight*, *Hit*, *Hobby*, *Implantat*, *Item*, *Jazz*, *Job*, *Jumper*, *Klischee*, *Klub/Club*, *Konto*, *Kosmonaut*, *Lady*, *Laptop*, *Leader*, *Lobby*, *Lodge*, *Look*, *Lord*, *Lounge*, *Mausklick/Mouseklick*, *Meeting*, *Mirage*, *Mix*, *Mouse*, *Newcomer*, *Palette*, *Pool*, *Power*, *Regime*, *Resource*, *Review*, *Saldo*, *Salon*, *Scooter*, *Screen*, *Shake*, *Share*, *Shirt*, *Shop*, *Shopping*, *Show*, *Sweater*, *Ticket*, *Wear*, *Website*, *Weekend*, *Wellness*, *Workshop*

c) Magyar: *account, apartman/appartement, asztronauta, blazer/blézer, bonbon, boss, boy, branch, bridzs, bróker, browser, business, businessman, burzsoá, buton, cash, city, croissant, cup, dancing, deadlock, dealer, default, device, dzsörzé/jersey, fashion, favorit, feedback, fellow, firma, flakon, frikandó, fritz, görl, hacker, handout, hendikep, hit, hobbi, holding, implantátum, jumper, karosszéria, kiborg, killer, kioszk, klisé, komputer, konzern, kozmonauta, leader, lobby, lózung, meeting, menedzser, mikszer, mountainbike/mountain bike, office, off-shore, pool, popcorn, puzzle, referátum, referendum, repertoár, review, rezümé, rezsim, scooter, screen, shake, shaker, shop, show, szpícs, szaldó, szalon, szuvenír/souvenir, team, tikett, underground, víkend, vócsér/voucher, workshop*

A fenti adatokból természetesen nem szabad messzemenő következtetéseket levonni, hiszen mindhárom esetben önkényesen kiválasztott szavakat láthatunk, amelyek ráadásul eltérő eredetűek (bár többségében modern, angolból átvett szavak kerültek fel a listára, találunk például francia vagy latin eredetűeket is köztük; utóbbiakat nem napjainkban kölcsönözték az átvevő nyelvek). Mindazonáltal azt kijelenthetjük, hogy mindhárom nyelvben képezhető diminutívum idegen szóból, a legkönnyebben az oroszban megy végbe ez a folyamat. Ebben a nyelvben a *-чик* morf fordult elő leggyakrabban (bár ennek oka egyszerűen az lehet, hogy számos *т* szonorhangra végződik, melyek után jellegzetesen ez a morf jelenik meg), de meglepően sokszor találkozunk az *-чик*- képzővel is. A németben a *-chen* egyértelműen produktívabbnak tűnik, mint a *-lein*. Az umlaut gyakran elmarad. A magyarban az idegen bázisokon a *-(V)cska* termékenyebb, mint a *-ka*. Igaz ugyan, hogy számos felsorolt szó nagyon ritkán jelenik meg a korpuszokban, mégsem kell figyelmen kívül hagynunk őket. Ezek erősen expresszív alakok, ami tökéletesen összefér a diminutívumok lehetséges jelentéseivel. A kontrasztív elemzéshez pedig vegyük szemügyre a következő diagramot:

1. ábra. Statisztikai adatok idegen szavakból képzett diminutívumok korpuszokban való megjelenéséről.

Az adatok azt mutatják, átlagosan hány találatot jeleztek az egyes korpuszok az idegen szavakból képzett diminutívumokra (azon 22 orosz, 16 magyar és 14 német lexémához tartozó derivátumokat figyelembe véve, melyek legalább egyszer megjelentek a megfelelő szövegtárban). A számtani átlag és a négyzetes szórás nagy eltéréseit olyan elemek magyarázzák, mint a 376-szor előforduló *флакочник*. A módusz és a medián (a diagramon való láthatóság végett számértéküket 10-es szorzóval láttam el) mindazonáltal megbízhatóbban tanúskodik arról, hogy az idegen eredetű lexémákból alkotott kicsinyítő képzős származékok az oroszban tűnnek a leginkább megszokottaknak. A magyarban és a németben hasonló mértékben bukkannak fel, vélhetően speciálisabb kontextusban, nemegyszer nagyobb expresszív erővel, mint a velük összevetett orosz diminutívumok.

Ami a rövidítéseket, betűszavakat illeti, elvétve bukkannak diminutívumképzőkre. Az RNC például releváns találatokat mutat a *вузик, колхозик, совхозик* szavakra (az internetet böngészve olyan különös derivátumokkal is találkozhatunk, mint a ДТП betűszóból képzett *дэтэпэшка*), Google-kereséssel pedig *Azubichen, Azubilein, PKWchen, PKWlein* diminutívumokra láthatunk példát. Ladányi (2007: 156) említi a következőket: *kft-cske, tsz-ecske, sztk-cska, maszekocska*.

2.3. Adatgyűjtés és -elemzés: kérdőívek nonszensz szavakkal

A diminutívumok alaktani jellemzőinek további kutatásához tanulságos lehet más empirikus adatokat is felhasználni. Orosz, német és magyar anyanyelvi beszélők számára egy-egy nonszensz szavakat tartalmazó anonim kérdőívet állítottam össze (több válasz nyérése érdekében az oroszoknak szánt eredeti kérdőívet célszerű volt rövidíteni és két részre osztani, így e nyelvet tekintve három, összesen öt űrlap készült).³ A terjesztés Google-űrlapok segítségével, az interneten keresztül zajlott. A német képzők kutatására szánt kérdőívet 78-an töltötték ki. A válaszadók (nők és férfiak egyaránt) kb. 71%-a berlini lakos, közülük mindössze öten 25 éven aluliak. Ami az orosz anyanyelvi beszélőket illeti, összesen 88 kitöltött kérdőív jutott el hozzám. Többségben voltak a 25 év feletti női válaszadók. Települést tekintve szentpéterváriak nyújtották a legnagyobb hozzájárulást (43%). Magyar anyanyelvűektől 287 értékelhető visszajelzést kaptam. A kitöltőknek valamivel több mint fele már betöltötte 25. életévét, 60%-uk nő, 53%-uk budapesti lakos.

A megkérdezettek a fiktív főnevekből diminutívumokat képezték, így visszajelzésünk lehet arról, vélhetően mennyire helytállóak a szakirodalomban feltételezett hangtani korlátozások. Ez nem egészen független a produktivitás mérésétől: „A morfológiai termékenység nonszensz szavakkal is tesztelhető, ebben az esetben természetesen csak a toldalékolás produktivitása vizsgálható, a szemantikai kompozicionalitás nem jöhet szóba” (Kiefer/Ladányi 2000a: 149). Megesett, hogy néhány válaszadó csak képzőket adott meg, nem teljes derivátumokat. Ezeket figyelembe vettem, ha csupán egy adott morféma vagy morf előfordulásáról volt szükség információra, de a tő változásait vagy épp változatlanságát jelző adatokba nem számítottam őket bele. A teljes szavak közül csak a helyesen leírtakat tartottam szem előtt (ha tehát a tövet vagy akár a toldalékot furcsa, ésszerűen nem értelmezhető változás érte, a szót minden számításban figyelmen kívül hagytam). Mivel a kérdőívekben kértem a kitöltőket, hogy mindig egy-egy képzett szót adjanak meg, az értékelés során ugyancsak mellőztem az egy bázishoz több származékot feltüntető válaszokat. Mielőtt azonban rátérnénk az eredmények értékelésére, lássuk a szakirodalom alapján felállítható hipotéziseket, itt említve azokat a fonológiai környezettel kapcsolatos korlátozásokat is, melyekre korábban már utaltunk.

³ A válaszokat lásd a mellékletben.

2.3.1. Hipotézisek

2.3.1.1. Orosz

A következő megállapítások alapja az „Orosz nyelvtan I.” „Főnévképzés” című fejezetének (Lopatyin 1982: 208–216) idevágó leírása.

2.3.1.1.1. Hímnemű főnevek

I. A következő szabályok vonatkoznak az *-ок/-ёк* morf megjelenésére:

- a) Magánhangzó+mássalhangzó, szonorhang+mássalhangzó, alveoláris réshang+alveoláris zárhang hangkapcsolatok után fordul elő.
- b) A bilabiális és labiodentális mássalhangzók az *-ок* morf előtt mindig kemények. Ha a relatív tő labiális mássalhangzója lágy, vagy kemény párja váltja fel, vagy az *-ук* morf lesz használatos.
- c) A tő veláris mássalhangzóit susogóhangok (шипящие) váltják fel a derivátumokban. A [ц-ч'] váltakozás szintén végbemegy, de ekkor *-ок* helyett *-ук* morffal képzendő a derivátum.

II. Az *-ук* morf: Bármilyen mássalhangzó(csoport) után, kivéve [j] és olyan susogóhangok után, amelyek a tővégi velárisokat váltják fel (ekkor *-ок* használatos). A derivátumban a tővégi [ц] helyett [ч'] áll.

III. A *-чик* morf: Magánhangzó+labiális mássalhangzó vagy szonorhang hangkapcsolata, illetve [j] után.

IV. A fenti morfok nem fordulhatnak elő, ha a tővégi veláris mássalhangzó előtt is mássalhangzó áll. A *евдоньс* (~*аёмобьс*) szó hangtani jellemzői várhatóan szintén gátolják a használatukat (vö. Szpiridonova 1999: 14).

V. Szpiridonova (1999: 13–14) egy számítógépes adatbázis elemzése alapján további szabályokat állít fel a fenti morfok fonetikai korlátozására. A következő tövek esetében tehát elvileg fennáll a korlátozás:

- a) egyszótagú szavak, a tő utolsó hangja [ц] vagy [ч'], hangsúly a tövön
- b) egyszótagú szavak, a tő utolsó hangja [ф] vagy [ц], hangsúly a végződésen
- c) egyszótagú szavak, a tő utolsó hangja [ж] vagy [ч'], ingadozó hangsúly
- d) többszótagú szavak, a tő utolsó hangja [б], [ж] vagy [ч'], hangsúly az első szótagon
- e) többszótagú szavak, a tő utolsó hangja [д] vagy [м], hangsúly a végződésen.

Tekintettel arra, hogy orosz szóvégmutato szótárban (Lazova 1974) kevés olyan szót találunk, amely megfelel e kritériumoknak, a fenti megállapításokat nem fogadhatjuk el azonnal általános érvényűnek. Annak ellenére, hogy a nonszensz szavak listáján nem tüntettem fel

pontos hangsúlyszabályokat, a válaszok alapján mégis képet kaphatunk arról, mennyire érvényesülnek a felsorolt korlátozások.

2.3.1.1.2. Nőnemű főnevek

- VI. A *-к(a)* morf előfordulása: Magánhangzó+mássalhangzó, illetve alveoláris réshang+alveoláris zárhang hangkapcsolatok után.
- VII. Az *-очк(a)* morf: Bármilyen fonológiai környezetben megjelenhet, ahol állhat *-ка* is, de főként mássalhangzócsoporthoz és hosszú mássalhangzók után jellemző.
- VIII. A *прозрачнѣя*, *кичица* szavak csonkított tövet mutató derivátumokat is lehetővé tesznek (pl. *прозрачка*, *кичка*).

2.3.1.1.3. Semlegesnemű főnevek

- IX. A *-к(o)* morf előfordulása: Magánhangzó+mássalhangzó hangkapcsolat után. Segítségével *-ц(o)* és *-к(o)* képzős főnevekből további szavak képezhetők. Így az *абарко* és *зарепче* szavakból elképzelhetőek például *абарочко*, *зарепечко* derivátumok.
- X. Az *-ышк(o)* morf: [н], [л], [р] hangok és alveoláris réshang+zöngés alveoláris zárhang hangkapcsolat után.
- XI. Az *-ечк(o)* morf: Mássalhangzócsoporthoz és magánhangzó+[м'] hangkapcsolat után fordul elő. Az *отомѣя* relatív töből várhatóan ezzel a morffal képeznek új szót.
- XII. Az *-ue/-[j]e* végű szavakhoz feltehetőleg más morfémát (egészen pontosan az *-иц(e)* morfot) fognak kapcsolni. Más fonológiai környezetben is előfordulhat, hogy a *-ц(o)/-ец(o)/-ц(e)/-иц(e)* képző jelenik meg.

2.3.1.1.4. További feltételezések

- XIII. Néhány derivátum morfológiai egyezéseket mutathat egy valós főnévvel annak hangalakjához való hasonlósága miatt. Pl. a *бана* szóból a *nana* mintájára képezhető pl. *бапочка*, *бапенька*, *бапуля*. A *вальто~пальто* hasonlóság olyan alakokat eredményezhet, mint a *вальтишко*, *вальтушка*. A *рицо~лицо* hangalak a már nem produktív *-ик(o)* morf használatát ösztönözheti *ричико* formában.
- XIV. Személynevek⁴ esetén kifejezetten produktív az *-ул(я)/-ун(я)/-ус(я)/-уш(a)* és az *-очк(a)* (a *-к(a)/-очк(a)* képző *-очк(a)* allomorfjának homonimája) képző. Női és férfinevekhez egyaránt kapcsolhatók, gyakori előfordulásukra kell számítani.

⁴ Az orosz és magyar anyanyelvi beszélőknek szóló kérdőívekben kértem, hogy a válaszadók személyneveknek tekintsék a nagy kezdőbetűvel írt nonszensz bázisokat.

2.3.1.2. Német

- XV. A tő *-el* végződése esetén a *-chen* képző gyakrabban fog előfordulni. Ha *-lein* jelenik meg, akkor az *l* előtt a schwa többnyire kiesik (Fleischer/Barz 2012: 232). Előfordulhat, hogy a schwa viszonylag gyakran megmarad, ha az *-el* előtt *g* áll; szóvégmutato szótárban erre aránylag sok példát találunk, pl. *Engelein, Schlingelein, Vögelein* stb. (Mater 1970).
- XVI. Ha a tő utolsó hangja *-l(e)* (nem *-el*), akkor a *-chen* képző lesz használatos. A *-lein* használata a szótaghatár eltolódásához és a morféma összemosódásához vezetne (Plank 1981: 156–157).
- XVII. Ha a tő végződése *-ch* ([x], nem [ç]), *-g(e)*, *-ng(e)*, akkor a *-lein* talán kellemesebb hangzást eredményez, ezért viszonylag nagy gyakorisággal fordulhat elő, de a szó szerkezete a *-chen* szuffixum használatával is transzparens marad, tehát elméletileg nem áll fenn korlátozás (Plank 1981: 158). Másfelől a *Wommuch* szó esetében az *u* umlautot kaphat, aminek következtében a veláris réshang palatális lesz. Ez gátolná a *-chen* morfot.
- XVIII. A tő [ç] végződése gátolja a *-chen* morfot. Ilyenkor vagy a *-lein* fordul elő, vagy *-elchen, -erchen* morfolok jelennek meg. Utóbbiak viszonylag gyakoriak lehetnek akkor is, ha a tő más veláris mássalhangzóra végződik.
- XIX. A tő *-e* és *-en* végződése törlődik (Fleischer/Barz 2007: 179). Olyan szavak esetén, amelyek felfoghatók egy ige infinitívusából konverzióval képzett főnevekként (pl. *Ausgüen, Entliepen*), az *-erchen* morf gyakori megjelenésére számíthatunk. Fleischer és Barz (2012: 233) a hasonló *(ein)nicken > Nickerchen* típusú képzést deverbálisnak tekinti, ami elfogadható, ugyanakkor nem látom akadályát, hogy alapszónak az infinitívusból konverzióval létrehozott főnevet tartsuk. A *Charochen, Tschachen* szavak esetén az *-en* elhagyása után a *-chen* morf nem alkalmazható, ha a tő utolsó magánhangzója (és ezáltal az utána következő veláris réshang is) palatalizálódik.
- XX. Scheidweiler (1984/85: 79) szerint a *-lein* képző mesei és költői konnotációt hordoz. Így azon fiktív összetett szavak esetén, amelyeknek az első (valóban értelmes) tagja mesevilág képzetét keltheti, valószínűleg főleg *-lein* morffal képzett derivátumokra számíthatunk.
- XXI. Szintén Scheidweiler (1984/85: 79) felmérésében a legtöbb válaszadó kellemesebb hangzásúnak találta a *-chen* szuffixumot, mint *-leint*. Ebből és a *-chen* gyakoribb köznyelvi előfordulásából – az arány nagyobb korpuszokban 4:1 (Fleischer/Barz 2012:

233) – arra következtethetünk, hogy a *-chen* valamely allomorfiája összességében többször fog megjelenni.

XXII. A tő veláris magánhangzója (majdnem) mindig umlautot fog kapni.

2.3.1.3. Magyar

XXIII. *-a* vagy *-e* végű főnévhez sohasem járul *-kA* (Kiefer/Ladányi 2000b: 169).

XXIV. Az egyszótagú alapszók elvileg szintén gátolják a *-kA* képző használatát. Vannak azonban lexikalizálódott szavak ezzel a képzővel, pl. *szürke, szőke, róka, csirke* (Ladányi 2007: 160-161). Nem kizárt, hogy néhány ritka esetben egyes derivátumok ellent fognak mondani a szabálynak, hiszen további fonológiai korlátozás nem áll fenn.

XXV. Kiefer és Ladányi (2000b: 168–169) szerint a *-ka, -ke* morfok nem állhatnak zárhangok után. Az MNSZ2 és a Google adatai azonban ellentmondanak ennek, nem feltétlenül csak lexikalizálódott köznevek és személynevek esetén, pl. *menyétke, verébke*. Ladányi (2007: 164–165) is felveti, hogy szóvégmutato szótárban kevés olyan *-d-re* vagy *-b-re* végződő főnevet találhatunk, ami nem egyszótagú, tehát a korlátozás valódi oka (ha fennáll) az egyszótagúság lehet. Mindazonáltal nem tagadható, hogy zárhangok (különösen *-g, -b, -p*) után a *-(V)cskA* képző jóval gyakoribb. *-k* végű relatív tőhöz egyáltalán nem illeszkedik *-kA*.

XXVI. Szonorhangok (*l, r, m, n, ny, j*) után a *-kA* képző preferált, ahogy a tő *-i* végződése után is (Ladányi 2007: 154, 164).

XXVII. Magánhangzók (kivéve *i*) után többnyire a *-cska, -cske* morfok jelennek meg. A *-(V)cskA* összességében produktívabb, mint a *-kA* (Kiefer/Ladányi 2000b: 168–169).

XXVIII. Személyneveknél valószínűleg természetesebb a *-kA* képző használata.

XXIX. Google-keresésből nyert adatok (*gyalogkám, főpapka, arabkák*) azt sugallják, hogy a *-kA* képző sokszor alkalmasabb pejoratív konnotáció létrehozására, mint a *-(V)cskA*, ezáltal olyan fonológiai környezetben is képes konkurens párját kiszorítani, amely egyébként annak kedvezne. Ha ez így van, a pejoratív kontextussal megadott nonszensz szavak derivátumai feltűnően gyakran fognak *-ka, -ke* morfot tartalmazni.

2.3.2. A hipotézisek ellenőrzése

Most pedig lássuk az eredményeket. Mindenekelőtt azonban fontos megjegyezni, hogy a válaszadók sokszor nem tudták úgy kezelni a nonszensz szavakat, mintha valóban anyanyelvük szókincséhez tartoztak volna. Ez különösen a német és az orosz esetében szembetűnő, mivel ott, ahol egyértelműen a tő szabályszerű változását várnánk a szóképzés

hatására, gyakran egyáltalán nem történt változás. Ilyenkor feltehetőleg egy oszthatatlan tőnek feltételezték a nonszensz szót, és megelégedtek a szuffixum mechanikus hozzáadásával. Így kevésbé ütök ki a nyelv flektáló jellege. Az agglutináló magyart ez a jelenség kevésbé érinti.

2.3.2.1. Orosz (I-XIV. hipotézis)

Nonszensz szavakon is nehezen átlátható az orosz diminutívumképzés a szuffixumok bősége miatt. Meglehetősen szabadon lehet kombinálni, halmozni őket, ami olyan alkalmi szóképzéshez vezethet, mint a *допозмульчик* vagy *дреземлецульчик*. Így aztán nem meglepő, hogy nem támaszthatunk alá olyan pontos leírásokat, mint amelyek rögzítik, milyen hangok, hangkapcsolatok lehetségesek az *-ок*, *-ук*, *-чик* morfok előtt. Annyit jelenthetünk ki, hogy közülük leggyakoribb az *-ук*, mely szinte megkötések nélkül alkalmazható hímnemű alapszavakon, jóllehet [j] után valóban nem jelent meg az *устрей*, *экифай* bázisok derivátumaiban. A II. hipotézisnek egyetlen adat nem felel meg: a *мыранок* > *мыраночик* képzés, amennyiben feltesszük, hogy a tő *-ук* szuffixummal való konkatenációja vezetett a [к-ч'] változáshoz. (Vegyük észre emellett, hogy néhol *-очик* morf tűnik fel; a semlegesnemű főneveket tekintve ez persze lehet mechanikus, genust figyelmen kívül hagyó konkatenálás eredménye, pl. *языро* + *-чик*, ugyanakkor a *бапочик* derivátum létrejötte ezzel nem magyarázható. Mintha az *-ок* és *-ук* morfok összefűzésével új képző keletkezett volna.) A bázis utolsó mássalhangzójának szabályszerű váltakozása esetleges (nem csak az említett morfok előtt); *-ок*(/*-ек*)/*-ук*/*-чик* például 13-szor váltotta ki a *зламуг* szóban a veláris ploziva [ж] hanggal való felcserélődését, 16-szor megmaradt. A IV. hipotézist a válaszok cáfolják. Ha nem is számoljuk a diminutívumképző morfok halmozását (*-ичек*) és olyan különös allomorfokat, mint a *-чок*, *-шок* stb., akkor is 28-szor láthatjuk a *внешиик* vagy *лорх* bázisokhoz kapcsolódni az adott morfémát (igaz, az előbbi többől a *к* hangot 4-szer egyszerűen kihagyták). 32-szer jelenik meg az *-ок*(/*-ек*)/*-ук*/*-чик* a *евдопуч* tő után; e 32 szóból 28 *евдопучик*. Az V. pontban leírt feltevések ellenőrzéséhez a *бруж*, *ктреф*, *млень*, *сиц*, *шоч*, *выгеребеч*, *някож*, *юскреб*, *илотром*, *оклам*, *отрыказд*, *юстлид* nonszensz szavakat vehetjük figyelembe. Mindegyiknek van azonban meggyőző számú, a kérdéses szuffixummal képzett diminutívuma (összesen 260, nem számolva a formánsok halmozásával létrehozott képzőket, mint az *-очек*).

A nőnemű főnevekhez fűzött várakozások többnyire beigazolódtak. Látható, hogy a *-к(a)* jól illeszthető már diminutívumként felfogható alapszavakhoz is, ezt mutatja például a *желостушечка* derivátum. Az *-очк(a)* valóban igen gyakori. Érdekes, hogy néha *-ачк(a)*

formáns bukkan fel, ami lehet az *a* hangra végződő nonszensz szóhoz való mechanikus morfémacsatolás következménye is. Töcsonkítás előfordul, de aránya a *кичица, прозронья* derivátumai közt sem kiugróan magas.

Áttérve a semlegesnemű szavakra, a *-к(о)* kapcsolható diminutívumképzőkhöz (*абарочко, баратичко, зарепечко*), ennek ellenére viszonylag ritkán találkozunk vele. Olykor magánhangzó+mássalhangzó hangkapcsolattól eltérő tövégződés után is fellép, pl. 4-szer szerepel a válaszok között a *былыздоко* szó. Az *-ышк(о)* morfra alig találunk példát, így nincs elegendő információ a lehetséges bázisokról. Ami az *-ечк(о)* morfot illeti, nem tűnik helytállónak a XI. pontban megfogalmazott hipotézis. Mindössze kétszer szerepel az *отомечко* derivátum, *-ие/-[j]e* után viszont meglepően gyakran (13-szor) mutatkozik az adott morf, akár az *-и/-[j]*- megtartásával, akár annak elhagyásával (pl. *мимолянечко, приквуждиечко, улыбьечко*). Az *-иц(е)* morfot valóban csak az alapszó *-ие/-[j]e* végződése esetén választották több alakalommal (a 10 *накеслице* mellett; utóbbit talán a *кресло > креслице* mintájára alkották), de ebben az esetben sem ez volt az egyetlen alkalmazható formáns, mint arra az *-ечк(о)* előfordulása is rámutat.

Az analógiás hatások sokszor észrevehetőek, ennek legvilágosabb példája a 12-szer megadott *ричи́ко* (ahogy talán a *вальтишко, бану́ня* származékok sem véletlenek). Ha a bázis személynév, nem találunk *-ул(я)/-ун(я)/-ус(я)/-уш(а)* képzős derivátumot. Az *-очк(а)* gyakorisága sem számottevő, ellentétben az *-ушк-* szuffixumával. Ez a morféma bármilyen nyelvtani nemű bázis esetén rendkívül produktívnak tűnik. Ki kell még emelni, hogy semlegesnemű alapszókon szembetűnően sokszor használtak a válaszadók *-ошк/-ешк-* képzőt.

2.3.2.2. Német (XV-XXII. hipotézis)

A németben a bázis *-el* végződése esetén valóban magasan a *-chen* kedveltebb, mintegy 82%-ban ez szerepel. Mivel az *-e* kiesése a *-lein* választásakor ritka, nincs valós támpont arra, hogy *g* hang után valóban gyakoribb-e a teljes *-elein*. Sokan az *-ellein* íráskép mellett döntöttek, mely utal a szó struktúrájára. Valószínűleg a nonszensz tö bő bármiféle csonkításának elkerülésére való törekvést tapasztalhatjuk. Ha az alapszónak *-l* vagy *-le* a végződése, kétszer annyiszor találkozhatunk *-chen*, mint *-lein* szuffixummal, ami meglepő, hiszen elméletileg *-lein* nem lenne alkalmazható. A XVII. hipotézis helytálló, a *-lein* 436-szor, konkurens párja 290-szer bukkan fel. A *-chen* használatát megkönnyíthette az, hogy néhány válaszadó nem törölte a szóvégi schwát. Veláris *-k* (vagy *-ke*) után ugyancsak inkább *-leint* találunk. A *Wommuch* umlautjának nincs nagy jelentősége, hiszen ezt összesen hatszor

jelölték a válaszadók (a *Kindesubach* szónál 12-szer). A [ç(ə)] végű töveket követően szintén a *-lein* kerül többségbe megközelítőleg 75%-kal. Az *-elchen* néha valóban feltűnik a *-chen* segítségével annak allomorfiaként: négyen képeztek például a *Viefeiche* bázisból *Viefeichelchen* derivátumot, *Zentriegb*ől ketten *Zentriegelchent*. Az *-erchen* morf viszont nagyon ritka, két példát láthatunk rá: *Jubeldauhängerchen*, *Suttereierchen*. Utóbbi akár régies többes számként is felfogható. A szóvégi *-en* és *-e* az esetek többségében nem törlődött, így az XIX. hipotézis nem igazolódott be. A következő feltevést sem támaszthatjuk alá: a *Puppenbüble* bázishoz ugyan majdnem ugyanannyiszor kapcsolódott *-lein*, mint *-chen* (a konkrét számok 29 és 32; ez a hangtani korlátozás miatt meglepő), az *Entzauberhaub* szó ellenben hangtanilag egyik képzőnek sem kedvez, első, valódi jelentéssel bíró tagja pedig mesevilágra utalhat, az anyanyelvi beszélők mégis 44-szer a *-chen*, 21-szer a *-lein* képzőt választották. A *Riesenhpsel* bázishoz pedig alig járult *-lein*. Összességében a várakozásnak megfelelően a *-chen* szerepelt többször, mintegy 63%-ban. Ami az umlautot illeti, a XXII. hipotézis szinte megfordítható: nagyon ritkán palatalizálódott a *tő* magánhangzója.

2.3.2.3. Magyar (XXIII-XIX. hipotézis)

A magyarra vonatkozó kérdőívben a *rogyáta* és a *tipe* szó szolgált a XXIII. feltevés ellenőrzésére. A *-kA* előfordulása valóban elhanyagolható. Meg kell azonban jegyezni, hogy a *tipe* alapszó kisebb meglepetést okozott: egyrészt 11-en választották a *tipeke* derivátumot (ez a szám nem jelentős, a várakozásokhoz képest mégis viszonylag nagy), másfelől 141-szer fordult elő a *tipecske* változat. Szabályszerűen az *e* nyúlását várnánk, ez a képzés (ellenben) mintha a *tő* csonkításával és az *-ecske* morf hozzáadásával járna. Még a *banyódok* *tő* az, melynek derivátumaiban többen törölték az *-ok-* hangsoportot – talán többes számú alakként kezelték a nonszensz szót. Az, hogy egyszótagú bázisokhoz nem kapcsolódik *-kA*, a válaszok alapján nem tartható felvetés. Az *il*, *jács*, *vocs* szavakból többnyire ezzel a szuffixummal képeztek diminutívumot (utóbbi kettő esetében talán zavarónak találták volna az egymáshoz közel kerülő két *cs* hangot). A zárhangokra vonatkozó korlátozás egyáltalán nem igazolódott be, nemegyszer gyakoribb utánuk a *-kA* szuffixum. Ha az alapszó szonorhangra végződött, 58%-ban, ha *i-re*, 70%-ban a *-kA* képzőt használták. Amennyiben a bázis utolsó hangja magánhangzó volt (nem számolva az *i* mellett az *a-t*, *e-t*), a *-(V)cskA* ritkábban jelent meg (igaz, nem jelentős mértékben: 1716-szor az 1779-cel szemben) – ezzel ellentmondva a XXVII. feltételezésnek. Az pedig még meglepőbb, hogy a *-(V)cskA* összességében sem előzi meg a másik képzőt, csak mintegy 47%-ban választották a válaszadók. Személynevekből kiindulva egészen szembetűnő a különbség: kb. 65%-ot tett ki a *-kA* szuffixummal történő

képzés. Az azonban nem tűnik bizonyítottnak, hogy a kontextusban megadott öt szó *-kA* képzős derivátumai jobban illenek a mondatokba, hiszen a plozívára végződő bázisok *-(V)cskA* képzős származékai a nem személynévként megadott és mondatba nem foglalt szavakat tekintve megközelítőleg 63%-ot tesznek ki, míg a négy releváns, kontextusba ágyazott szó esetén 58%-ot, ami nem számottevő különbség.

Végül jegyezzük meg, hogy a válaszadók néha a két tárgyalt képzőtől eltérő formánst választottak, annak ellenére, hogy a kérdőíven feltüntetett utasítás a *-kA* vagy *-(V)cskA* szuffixum használatát kérte. Erre példa a *Lőrébike* (sőt *Lőrike* is előfordult töcsonkítást mutató *-i* képzővel) vagy a *racsukácska*, melyek mindenesetre figyelemre méltó szavak, az utóbbi például arról tanúskodik, hogy a magyarban elvileg lehetséges a kicsinyítő képzők halmozása.

2.4. Összegzés: a diminutívumképzés produktivitása

A fentiekben megkíséreltünk képet alkotni a diminutívumok morfológiájáról, illetve leginkább produktivásáról. A termékenység fogalmát a természetes morfológia terminológiájával összhangban határoztuk meg, azonban elsősorban nem különálló képzők, hanem egy szóképzési alosztály – használjuk e terminust a Dressler és Ladányi (2000: 133) által definiált „derivatinal microclass” magyar megfelelőjeként – összes derivációs szabályának produktivását tartottunk szem előtt. Így az orosz, német és magyar diminutívumképzést hasonlíthattuk össze korpuszból nyert adatok és kérdőívek segítségével.

A produktivás 1. és 2. kritériumát nem tudtuk teljesen elválasztani. Ehhez pontos adatokra lenne szükség mind az alapszavak, mind a diminutívumok kiejtésével kapcsolatban (hiszen megeshet, hogy egy bázisnak megmarad az idegen, az átvevő nyelv hangrendszerébe nem illő hangalakja, de a derivátum már integrálódik). Mindazonáltal egyértelmű, hogy az orosz diminutívumképzés a legkevésbé érzékeny az olyan derivációs akadályokra, mint az idegen vagy extragrammatikus szóalkotással létrehozott tövek. Itt azonban megfigyelhetjük, hogy főként gyakran előforduló, általában kisebb expresszív erővel rendelkező szuffixumokkal létrehozott derivátumokat találtunk a korpuszban, és a kérdőívekre adott válaszokban is leginkább ezek fordultak elő. A német és magyar diminutívumok képzési alosztálya szinte egyező sajátosságokat mutat: két produktív képző konkurenciája jellemző, jóllehet az egyik valamivel termékenyebb. A nonszensz szavas kérdőívek eredményei ugyanakkor azt sugallják, hogy a *-kA* és a *-(V)cskA* produktivitása közti különbség kevésbé számottevő, mint a *-chen* és a *-lein* termékenysége közötti. A németben pedig még egy figyelemre méltó

folyamatnak lehetünk tanúi: prefixáció – vagy legalábbis arra emlékeztető jelenség⁵ – kezd konkurálni a szuffixációs diminutívumképzéssel. Grammatikalizálódott *Mini-* prefixumot vehetünk észre pl. a *Minicroissant*, *Miniklub*, *Miniworkshop* szavakban, melyek jelen vannak a COSMAS II írott nyelvi archívumában, ellenben **Croissantchen/-lein*, **Klubchen/-lein*, **Workshopchen/-lein* derivátumokra nincs példa. A *Ponychen* és *Revolverschchen* diminutívumok mellett pedig *Minipony*, *Minirevolver* képzett szavakra bukkanhatunk.

Az egyes szuffixumok lehetséges előfordulásainak hangtani korlátozásaira vonatkozó hipotézisek jelentős része a nyert adatok alapján nem bizonyítható. Valószínűleg nem érdemes túl részletes szabályokat felállítani, inkább csak az általánosabban megfogalmazott megállapítások állják meg a helyüket, esetleg tendenciákra lehet utalni, legalábbis akkor, ha valóban fonológiai megkötésekről beszélünk. Lehetséges, hogy bizonyos hangok környezetében ritkán akadunk diminutívumképzőkre, mindazonáltal ennek oka nem feltétlenül az alapszó hangalakja. Nem zárhatjuk ki, hogy e szavak morfológiai struktúrája, esetleg szemantikai vagy stilisztikai sajátosságai nehezítik meg a kicsinyítésüket.

3. A diminutívumképzők történeti alakulása

Annak ellenére, hogy szinkrón vizsgálatra vállalkoztunk, néhány nyelvtörténeti tény tudomásul vétele nem fogja megzavarni munkánk fő gondolatmenetét; ellenkezőleg, talán jobban megérthetünk néhány produktivitással, illetve gyakorisággal kapcsolatos törvényszerűséget.

Ladányi (2007: 158) szerint az összetettebb, tehát több elemi képzőből létrejött szuffixum (képzőbokor) egy adott időben jellemzően nagyobb produktivitással bír, mint a kevésbé összetett konkurens szuffixumok, melyek régebbiek, és jelentésük már jobban eltávolodott az eredetitől. Ez az érvelés teljesen meggyőzőnek tűnik. Vessünk arra egy pillantást, miben nyilvánul meg a fent megfogalmazott törvényszerűség a három kiválasztott nyelvben.

Ami az oroszra illeti, az előző fejezetben nagyon sokszor egyszótagú, *-k-* elemet tartalmazó diminutívumképzők bukkantak fel. Felmerül a kérdés, miért vannak utóbbiak egyértelmű túlsúlyban a [u] hangot felmutató morfokkal szemben. Erre Avaneszov (1968: 6–13) ad magyarázatot: az ősi *-k-* képzőelem a bázisokhoz *ĩ* vagy *ũ* hangokon keresztül kapcsolódott. A veláris magánhangzó minden bizonnyal csak az *ũ*-tövéű főnevek esetében maradt meg, egyébként *ĩ* jelent meg. A palatális magánhangzó hatására az összlávban a *k*-ból *c* lett. Így alakult ki az *-ck-* és az *-bc-* képző (pl. *дворѣцъ*, *домѣкъ*). Utóbbi rendkívül gyakorinak

⁵ A *Mini-* morfémat Fleischer és Barz (2012: 173) a konfixumok közé sorolja, azonban maguk is megemlítik, hogy a morféma összetett szó melléknévi tagjaként is értelmezhető.

számított, ám jelentése elhomályosult, és helyét elkezdte átvenni az *-ьk-*. Ez az oka a mai *-ок* és *-к(а)* elterjedt használatának. A későbbiekben nem redukált *i* után is helyreállhatott a *k* hang, például a *korabl'ikъ* szóban (Avaneszov 1968: 16). Itt már voltaképpen az *-ук* morfé tűnik fel. Ami a *-чик* morfért illeti, az *-ьць* és *-икъ* toldalékok összefonódásából jött létre, pl. *колоколь > колокольць > колокольчик*; az utóbbi alakra meglehetősen későn, a 18. században találunk csak példát (Kiparsky 1975: 270). A mai nyelvben felettébb gyakran lép fel diminutívumok képzésénél ez a morfé, tehát ismét beigazolódni látszik az összetettebb képző – nagyobb produktivitás/gyakorosság (a kettőt nem mindig tudjuk egyértelműen elválasztani) elmélete. Sőt, a diminutívumok nonszensz szavakból történő létrehozásakor meglehetősen kedvelt *-очк(а)*, *-очек* (*-ьк+ькъ/-ьс+ькъ*) és *-ушк-* (*-уш(а)+к(а)*) is megemlíthetők (Kiparsky 1975: 252, 264–265). Azonban hiba lenne leegyszerűsíteni a tényeket. Az *-ушк-* aligha nevezhető produktívabbnak vagy többször előforduló képzőnek, mint az *-ок*. Szemantikailag inkább specifikusabbnak vagy expresszívebbnek tűnik: a következő fejezetben látni fogjuk, hogy szinte soha nem tűnik fel, ha a derivátum jelentésének központjában mérhető tulajdonság kicsinyítése áll. Tehát nem törvényszerű az, hogy egy nyelven belül az összetettebb toldalék termékenyebb, mint az egyszerűbb.

Más képet tár elénk a német. Ebben a nyelvben történeti szempontból képzőbokokkal alkothatunk diminutívumokat. A két szuffixum párhuzamosan fejlődött, és nagyon hasonló utat jártak be. Kezdetben az ősi germán *-ila(n)* és *-ika(n)* állhatott rendelkezésre diminutívumok vagy hasonló jelentésű derivátumok létrehozására. Idővel azonban elhalványult eredeti jelentésük, majd a németben összeolvadtak az *-in* szuffixummal. Utóbbi eredeti funkciója szerint melléknévképző volt, később a vele képzett melléknévek semlegesnemű alakjai főnevesültek. A képzőbokok kialakulása olyan szavakhoz vezetett, mint az ófelnémet *kindilīn* 'gyermek+DIM', *hūsilīn* 'ház+DIM'. A középfelnémetben kitágult a potenciális bázisok csoportja, azok elvontabb denotátuma sem akadályozta a képzést: *wunderlīn* 'csoda+DIM', *zornelīn* 'harag+DIM', *dankelīn* 'hála+DIM'. Északabbi területeken csak a középalnémetben válik gyakorivá az *-k-* elemet tartalmazó toldalék: *manekin* 'férfi+DIM', *hondekin* 'kutya+DIM'. Középnémet területen az ófelnémet mássalhangzó-eltolódás hatására a *k*-ból *ch* lett, pl. *vogelchin* 'madár+DIM' (Henzen 1965: 141–147).

Úgy tűnik, a képzőbokok körülbelül azonos korból származnak, és komponenseiket tekintve egyik sem összetettebb a másiknál. Hermann Paul (1920/1957: 49–51) figyelemmel kíséri azokat a kulturális tényezőket, melyek viszont komolyan befolyásolták elterjedésüket, illetve konkurenciájukat. Az ófelnémet és az óálnémet diminutívumok inkább csak glosszáokban, fordításokban szerepelnek, talán latin minta alapján képezték őket. Mint láthattuk, ezután

termékennyé váltak a szuffixumok, és észrevehetően elterjedtek. A déli *-(i)lin* és az északi *-(i)kin* egyaránt használatban lehetett egy határterületen. Előbb az *-l-* elemet tartalmazó szuffixum tűnt általánosnak az irodalmi nyelvben, majd a 14. századtól mind nagyobb teret nyert konkurens párja. Luther bibliafordítása nyomán ismét a *-lin* nyert népszerűséget, de a 16. század végén a folyamat megfordult, és már csak a déli eredetű képzőt választékosabbnak és előkelőbbnek tituláló Sturm und Drang tudott ezen valamelyest változtatni.

A magyarban is nyomon követhetjük a két vizsgált diminutívumképző keletkezéstörténetét. Az ősmagyar korban még több elemi képző volt használatban, ezek közül a *-k* és az *-a/-e* egyesülése hozta létre az újabb *-ka* formánst. A *-(V)cska* még későbbi, hiszen az előbbi képzőbokr és az elemi *-cs* összeolvadásáról van szó (Ladányi 2007: 158). Az ősmagyarban a *-ka* szín- és állatnevekben jelenik meg, pl. *Zeuke* 'szőke', *Chyrke* 'csirke' (Szegefü 1991: 243–244). A specializálódott jelentésű főnévi alapszavakon és beceneveken túl csak az ómagyar korban – amikor a többelemű képzők mindinkább háttérbe szorították az egyeleműeket – járult újabb főnévi bázisokhoz a formáns, majd különösen a 14. századtól terjedt el. Példa erre az *emberke* származék. A *-(V)cska* csak a kései ómagyarkorban jött létre, előfordulása jól dokumentált: *helleczken*, *Banyachka* stb. Néha láthatjuk jelzőszerepű kettős szófajú szón is, mint az Apor-kódexben: *ifiuczka timpanizalok*. Összességében a századok folyamán nem sok diminutívum lexikalizálódott; a két vizsgált képzőnek ilyen származéka a már említett szín- és állatneveken túl a *sóska*, *szálka*, *menyecske* (Szegefü 1992: 304, 306).

A *-(V)cska* tehát összetettebb képzőbokr, mint a *-ka*, ráadásul kevesebb derivátumának specializálódott a jelentése, ennek megfelelően termékenyebb is. Mindazonáltal a *-ka* keletkezésének korából, valamint a lexikalizálódott származékszavak relatíve nagy számából a más szuffixummal képzett diminutívumokhoz képest a formáns alacsony produktivitására következtethetnénk, holott az nem nagyon marad el a *-(V)cska* morfémáétól.

Úgy látszik tehát, az összetettség, gyakoriság, lexikalizáció és kulturális hatások is befolyásolják a vizsgált diminutívumképzők termékenységét valamint egy nyelven belül a konkurenciájukat. Így történeti tények ismeretében valamelyest következtethetünk a jelen nyelvállapotára.

4. Szemantika és pragmatika

Hogyha a diminutívumot a lehető legpontosabban szeretnénk definiálni, illetve mibenlétét megragadni a vizsgált nyelvekben, jelentős mértékben támaszkodnunk kell mind a szemantikára, mind a pragmatikára. A vizsgálathoz célszerű először a diminutívum általános jelentéséhez kapcsolódó, mindhárom nyelvben megfigyelhető közös tulajdonságokra

rámutatni (ezek a szakirodalom alapján voltaképpen univerzálisak vagy legalábbis számos nyelvre alkalmazhatóak), majd megfigyelni a diminutívum funkcióinak konkrét realizációit, melyek nyelvenként eltéréseket tartalmazhatnak.

4.1. A diminutívum szemantikájának alapja

A diminutívum univerzális szemantikai alapjának feltárása az antikvitástól kezdve foglalkoztatja a kutatókat. Priscianus megjegyezte, hogy a diminutívum a bázis kicsinyítését jelöli, de használják becézés vagy udvarias megnyilatkozás kifejezésére is (Dressler/Merlini Barbaresi 1994: 85). Ez a megfigyelés az alapja a későbbi munkáknak is. A kutatók szó szerinti, tehát mértékbeli kicsinyítésről, valamiféle szubjektív, „becéző” jelentésről és egyéb, beszédhelyzettől függő használati szabályokról tesznek említést. E komponensek egymáshoz való viszonyát azonban rendkívül eltérően értelmezik, sőt az egyes jelentéselemeknek a szemantika vagy a pragmatika hatáskörébe való sorolása sem egyöntetű. Térjünk ki röviden ezekre a problémákra.

A kicsinyítést mint lehetséges jelentést ugyan nem vonja kétségbe Delhay (1995: 63–70), de vitázik az antik felfogással a bázis és a derivátum viszonyát illetően. Szerinte a derivátum nem csupán az alapszó kicsinyített vetületére vonatkozik, hanem egyenesen dekategoriáció megy végbe, tehát a diminutívum jelentését tekintve kiszakad a bázis fennhatósága alól, szembeállítható és összehasonlítható azzal. Ennek legmeggyőzőbb példája az, amikor a bázis és a diminutívum közt nem nagyobb – kisebb reláció áll fenn, hanem metaforikus, metonimikus vagy bármilyen más logikai kapcsolat. Erre használja az „abszolút diminutívum” elnevezést, de úgy véli, a valós kicsinyítést érvényre juttató „relatív diminutívum” denotatívumai sem felelnek meg a bázis kategóriájának. Tehát ha utóbbi X, akkor a derivátum „nem valódi” X, vagyis nem egyszerűen hiponimák képzése történik. Ez a gondolatmenet védhetőnek tűnik, bár az talán kérdéses marad, mennyire jogos dekategoriációról beszélni a relatív diminutívumok esetében. Továbbá az „összehasonlítás”, mely nélkül Delhay szerint nincs is diminutívumképzés, ha nagyon jellegzetes is, inkább következménye az így még mindig pontosan meg nem határozott alapjelentésnek.

A vitáknak sokkal inkább az áll a középpontjában, hogy mit tegyünk meg a diminutívum legelemibb tartalmának. Úgy vélhetnénk, a nyelvi rendszer szemantikai szintjén csak a szó szerinti kicsinyítés ragadható meg, míg minden más csak a *parole*, a nyelvhasználat, az adott kommunikációs szituáció tükrében jelenhet meg. Ezzel nem egészen egyező álláspontot foglal el Dressler és Merlini Barbaresi (1994: 141–152), amikor szemantikai – ez a „kicsiség” volna –, valamint morfológiai jelentésről tesznek említést. Utóbbi a beszédhelyzetre

vonatkozik, és azt fejezi ki, hogy 'nem komoly'. Ezt az általuk maximalistának nevezett felfogást állítják szembe a „minimalista” állásponttal, amely a diminutívum minden használatát szemantikai, a nyelvi rendszerben konvencionálisan kódolt jelentésből igyekszik levezetni. Úgy vélik, a minimalista megközelítésnek a kicsinyítést, csökkentést kell alapul vennie, de még így sem tud megnyugtató magyarázatot adni a diminutívum előfordulására olyan beszédhelyzetekben, amelyekben például kérés vagy felszólítás fogalmazódik meg. Itt a 'kicsi' jelentés hozzáadása ugyanis az illokúciós aktus gyengítéséhez vezetne, ami aligha lehetséges, inkább a kommunikációs partnerek közötti viszony bizalmassá tételéről van szó.

Ha a „kicsiséget” nem okvetlenül szó szerint, méretre vonatkoztatva értjük, korántsem kell elfogadnunk, hogy a diminutívum szemantikája erősen korlátozott, míg a legtöbb esetben a pragmatika képes csak választ adni előfordulására. A diminutívum valóban értékelő, tehát nem méretbeli kicsinyítésben megnyilvánuló funkciója nem lehet ugyanis független a szemantikától, még akkor sem, ha elfogadjuk, hogy az alá csak a jelentés konvencionális, konkrét beszédhelyzet ismerete nélkül rekonstruálható része tartozik (Kiefer 2007: 40). Az értékelés ugyan a nyelv használójától, annak szubjektív gondolkozásából ered, de nem rá vagy bármely kommunikációs partnerére, hanem egy nyelvi jelölt objektumra (értsük most ez alatt akár absztrakt főnév jel tárgyát is) vonatkozik. Továbbá ha amellet érvelünk, hogy a diminutívum szemantikája kizárólag objektív kicsinyítést foglal magába, meglehetősen nehezen kapunk magyarázatot arra, miért illeszthető diminutívumképző olyan bázisokhoz, melyek denotátuma elvont fogalom. Igaz, ha olyan főneveket veszünk példának, mint a német *Revolutionchen* vagy a magyar *örömöcske*, még eszünkbe juthat intenzitásbeli kicsinyítés, ami többé-kevésbé objektívnek mondható. Főleg azonban az oroszra jellemzőek olyan szavak, mint az *идейка*, *мыслишка*, *смертушка*, amelyeknek, úgy tűnik, semmilyen mérhető tulajdonságát nem csökkenthetjük egy skálán. Bele kellene tehát nyugodnunk, hogy e szavak jelentése a szemantika nézőpontjából, tehát a nyelvi rendszer szintjén értelmezhetetlen.

Ehelyett fordulhatunk egy strukturális jellegű megközelítéshez, mely tágabb, egységes szemantikai jelentést vagy inkább jelentéseket ajánl. Ez lehet kvantitatív vagy kvalitatív csökkentés, valamilyen érzelmileg befolyásolt korlátozás vagy akár ugyanilyen fokozás, illetve eufemisztikus vagy udvariassági finomítás (Würstle 1992: 45). E jelentések között nem szükségszerű denotatívakat és konnotatívakat megkülönböztetni, mind egyformán a diminutívum szemantikájának építőkövei. Másképp fogalmazva: a diminutívum szemantikája polyszemiára épül. A jelentések közös eleme megragadható a kicsinyítésben, ezt azonban a lehető legáltalánosabban kell értenünk. Történhet természetesen objektív, akár fizikailag mérhető kicsinyítés, de lehet egészen szubjektív is, azaz megnyilvánulhat a komolyság redukálásában

is. Ha valamit megfosztunk komolyságának eredeti mértékétől, akkor az lehet számunkra kedves (becézés), az eredetnél kevésbé veszélyes vagy fenyegető (enyhítés), esetleg komolytalan, vagyis lenézésre méltó (pejoratív jelentés). A jelentések egy derivátumon belül együttesen is felléphetnek, hogy melyik lesz éppen az elsődleges, azt a bázison túl természetesen a kontextus határozza meg. Találó megfogalmazással élve: „So kann der Sprecher durch die Verwendung von Diminutiven seine emotionale Einstellung zum Ausdruck bringen, wobei die Komponente 'klein' je nach Kontext und Basis völlig in den Hintergrund treten kann” (Würstle 1992: 41).⁶ Zsemlyei (2011: 35) is megkülönböztet emotív, kvantitatív és emotív-kvantitatív diminutívumjelentést, de egyikről sem állítja, hogy az lenne az eredeti vagy elsődleges.

Nincs ellentmondás a fentiek és Jurafsky (1996: 541–569) kutatási eredményei között, aki diakrón módszerekkel a szintetikus diminutívumot univerzálisan a 'gyermek' jelentésre vezette vissza. Ebből az alapjelentésből kiindulva metaforákkal, általánosítással, következtetéssel és ún. lambda-absztrakcióval juthatunk el a további jelentésekhez, először a kicsiséghez, majd a bonyolultabb, absztraktabb szemantikai elemekhez. Jurafsky „radiális kategóriája” annyiban kedvező, hogy rendkívül pontos leírást ad, és elkerüli a diminutívum szemantikájának túlzott absztrahálását. Ha viszont csak szinkrón szempontból szemléljük a nyelvet, ez a valamelyest talán ködös elvonatkoztatás elkerülhetetlen, hiszen így nem tudjuk a 'gyermek' jelentést kiindulópontnak venni. Ezért a lehető legáltalánosabban vett kicsinyítésként értelmezzük a diminutívumjelentést; ez vélhetőleg még viszonylag könnyen átlátható koncepció. Jurafsky munkája annyiban támogatja is, hogy tulajdonképpen megkérdőjelezi a mérhető csökkentésen túli szubjektív-evaluatív jelentések pragmatika hatáskörébe való utalását, hiszen ugyanúgy levezethetők a „gyermek” fogalmából, mint a kicsiség, legfeljebb kevésbé nyilvánvaló a kapcsolat.

Mindazonáltal még nem jártuk körül azokat az eseteket, amikor a diminutívum eddig felsorolt jelentései a szöveggörnyezetben háttérbe szorulnak, hogy a beszédhelyzet válhasson szubjektív minősítés tárgyává. Lássunk egy-egy példát az MNSZ2, a COSMAS II és az RNC adatbázisaiból (a kiemelés mindhárom esetben tőlem):

1. Lisa, *Schätzchen*, es ist Zeit, dein Mathe-Buch zu öffnen.⁷ (COSMAS II 2016. NZS12/FEB.00017 NZZ am Sonntag, 2012.02.05.)

⁶ „Így a beszélő a diminutívumok használatával kifejezheti érzelmi beállítottságát, miközben a 'kicsi' komponens kontextustól és bázistól függően teljesen háttérbe szorulhat.”

⁷ Lisa, kincsem + *DIM*, ideje kinyitni a matekkönyvedet.

2. Lásd, milyen jó a *napocska* [...]. (egy versből, MNSZ2 2016. doc#128)
3. Тогда, пожалуйста, дайте два *билетика*.⁸ (RNC 2003-2016. Кио, И. Э. (1999): Иллюзии без иллюзий.)

Az első példában egy szülő igyekszik lányát tanulásra rávenni. Bár a *Schätzchen* szó gyermeket jelöl, itt nyilvánvalóan nem a gyermek fiatalságának vagy kicsiségének hangsúlyozása áll a középpontban, hanem a beszélő és a hallgató közötti bizalmas viszony. A második példában megszemélyesített nap szerepel, a diminutívum részben ennek megerősítésére is szolgálhat. Ha abból indulunk ki, hogy a beszélő a napot szubjektíven kedvesnek, élőnek tünteti fel, elegendő a szemantikai jelentésre támaszkodnunk. Itt azonban nem a szokásos értékelés történik, a beszélő aligha a nap, sokkal inkább a megszólított gyermek iránti érzelmeit fejezi ki. Ez az oka annak, hogy gyerekekkel való kommunikációban olyan sokszor találkozunk diminutívummal. A bizalmas kapcsolat úgy jut kifejezésre, hogy az egyébként a hallgatóra vonatkoztatható kicsinyítés eltolódik a külvilág objektumaira. Ez a jelenség nevezhető „xenodenotatív átcímzésnek” (Zemskaja/Kitajgorodszkaja/Sirjajev 1981: 113). Végül a harmadik példa egyszerű jegyvásárlást mutat be. Magától értetődik, hogy itt a felsorolt szemantikai jelentések nem érzékelhetőek, a beszélő csupán a kérés szituációjában általánosan elfogadott, nem túl hivatalos hangnemet igyekszik megütni, a *билетик* szó választása talán leginkább stilisztikai megfontolásra vezethető vissza. Eközben az illokúciós aktus ugyanolyan erejű marad, mintha a diminutívumot a bázis helyettesítené.

Le kell azonban szögeznünk, hogy a fenti megnyilatkozások elvesztenék expresszivitásukat, ha a diminutívum használatát áttételesen nem motiválnák a szemantikai jelentések. A szituáció jellegére csakis azáltal történhet utalás, hogy valamit „kicsinyítve” ábrázolunk, amit önmagában nem feltétlenül kellene így szemléltetni. Néha ez az „álcicsinyítés” a nyelvi megnyilatkozás valamely összetevőjének fokozását is maga után vonhatja, vegyük az alábbi példákat:

- a) Adj már egy szeletet!
- b) Adj már egy szeletkét!

Elképzeltető, hogy b) nagyobb illokúciós erőt ér el, mint a), miközben szó sincs a szelet méretéről, és talán szubjektív értékeléséről sem.

⁸ Akkor, kérem, adjon két jegyet + *DIM*.

A fenti funkciókat tekinthetjük a szemantikai jelentések sajátos konnotációinak vagy kifejezetten pragmatikai jelentéseknek. Ha az utóbbi értelmezést választjuk, azt mondhatjuk, hogy a szövegkörnyezet és a beszédhelyzet vagy szabad utat enged a szemantikai jelentéseknek, vagy pedig újabb, a szituáció ismeretében feltárható jelentésekké változtatja őket.

A továbbiakban azt követhetjük nyomon, hogyan aktualizálódhatnak az alapvető szemantikai jelentések tisztán kicsinyítő és evaluatív (ha úgy tetszik, expresszív), illetve beszédhelyzetre vonatkoztatható funkcióban. Lényegében ezt a felosztást alkalmazza Würstle (1992: 140–142) is. Ám mielőtt rátérnénk ezekre a konkrétumokra, vessünk még egy pillantást arra, hogyan szokás osztályozni, általánosabb jelentéstani kategóriákba sorolni a diminutívumot az egyes nyelvek leírásában.

A diminutívum és az augmentatívum szubjektív-evaluatív jelentéseket hordoz (az orosz terminológiában: *субъективно-оценочные значения*). Egyetérthetünk Dressler és Merlini Barbaresi (1994: 153) következő meghatározásával:

Diminutive formation is evaluative [...], that is, diminutives express an evaluation or judgement „as to value” (not „as to fact”), according to the evaluator's intentions, perspective and standards of evaluation. An evaluation can also be characterized as an appreciation, that is, as a mental operation which assesses the value of an object or event.⁹

Kétségtelenül igaz ez a becéző (illetve az ennek sajátos változataként is felfogható enyhítő) és a pejoratív jelentésre, valamint ezeknek a mértékbeli kicsinyítéssel való kombinációira. Ha azonban kizárólag mértékbeli kicsinyítéssel van dolgunk, nem tűnik ennyire egyszerűnek a válasz. Rendkívül nehéz megállapítani, mikor aktualizálódik kizárólag ez a jelentés, végtére is úgy tűnik, önmagában bármelyik nem lexikalizálódott, diminutívumképző szuffixummal ellátott szó rendelkezik azzal a potenciállal, hogy egyértelműen szubjektív-evaluatív tartalmat (azaz nem vagy nem csak mértékbeli csökkentést) fejezzen ki. Ha mégis olyan kontextust keresünk, amely kizárólag szó szerinti kicsinyítést aktualizál, gyakran előforduló, szokásossá vált diminutívumot kell kiválasztanunk. Ennek oka a lexikalizáció folyamatát kísérő jelentésváltozás. Würstle (1992: 139) szerint minél szokatlanabbnak hat a diminutívum, annál jobban érzékelhető az érzelemkifejező funkciója. Ennek nyilván a fordítottja is igaz: a struktúrájukat tekintve még transzparens, de már lexikalizálódottnak mondható

⁹„A diminutívumképzés evaluatív [...], vagyis a diminutívumok értékelést vagy értékre (nem tényre) vonatkozó ítéletet fejeznek ki az értékelő szándékainak, nézőpontjának és értékelési normáinak megfelelően. Az értékelés megbecsülésként is jellemezhető, azaz olyan gondolati műveletként, mely egy objektum vagy esemény értékét állapítja meg.”

diminutívumok tehát várhatólag a kicsiség képzetét fogják kelteni. Amennyiben a bázis már nincs jelen a nyelvben, akár ez is elhomályosulhat.

Az RNC alapkorpusza a *звоздик* lexémára 1702 találatot jelez, ami nem túl sok, de egy diminutívumhoz képest kevésnek sem nevezhető. Vegyük a következő példát (a kiemelések tőlem):

4. Потом я вынес клетку на балкон, повесил её на *звоздик* и открыл *дверцу*. (RNC 2003-2016. Коваль, Юрий (1972): Капитан Клюквин.)¹⁰

Feltételezhetjük, hogy az elbeszélő célja itt nem a mellékesen megemlített szöghöz való hozzáállásának kifejezése. Egyszerűen kicsi szögről van szó, olyanról, amely tipikusan alkalmas arra, hogy ketrecet akasszanak rá. A *дверца* szó jellegzetes denotátuma még egyszerűbben kijelölhető: valamilyen használati tárgy (kis) ajtaja. Mivel házajtót nem szokás a *дверца* szóval megnevezni, kijelenthetjük, hogy ez a diminutívum lexikalizálódni kezd. A fenti idézetben tehát nem igazán érhetjük tetten a beszélő szubjektív-evaluatív attitűdjét. Mindazonáltal nem teszünk különösebb engedményt, ha általánosan elfogadjuk, hogy a diminutívum szubjektív-evaluatív jelentésekkel bír.

Végül, ha még általánosabb kategóriában gondolkozunk, eljutunk a modifikációig. Ezt többféleképpen próbálták meghatározni. Hentschel és Weydt (2013: 181) szerint modifikáció esetén a szófaj változatlan marad, miközben az alapmorfémához affixumok kapcsolódnak, esetleg a szótő valamely mély magánhangzójának változása mellett (umlaut). Ezzel a megközelítéssel az lehet a probléma, hogy a diminutívumképzés, mint Fleischer és Barz (2012: 234–235) is rámutat, a németben ritkán szófajváltással járhat, pl. *früh* > *Frühchen*, *dumm* > *Dummchen*. Az oroszban is elképzelhetők olyan melléknévi alapú képzések, mint a *дурной* > *дурнышка*, ahol a képzett főnév nem egyszerűen az adott tulajdonság hordozóját jelöli, hanem jelentése szubjektív elemet is tartalmaz (Lopatyin 1982: 175). Az oroszban az ilyen derivátumokat azonban el szokás választani a diminutívumoktól. Tény, hogy a modifikációra nem jellemző a szófajváltás, de ha a diminutívumot is ebbe a kategóriába soroljuk, szerencsésebb egy jelentésközpontú definíciót alapul vennünk: „Сущность словообразовательной модификации заключается в добавлении к основному значению мотивирующего слова некоторого дополнительного элемента смысла” (Lopatyin 1982: 183).¹¹

¹⁰ Aztán kivittem a kalitkát az erkélyre, felakasztottam egy szögre + *DIM*, és kinyitottam az ajtaját + *DIM*.

¹¹ „A szóképzési modifikáció lényege bizonyos kiegészítő értelmi elem hozzáadása a bázis alapjelentéséhez.”

Úgy látszik, az sem egységes – még egy nyelv leírásán belül sem –, pontosan mi sorolható a modifikációhoz. Würstle (1992: 27) csak a diminutívumot és az augmentatívumot említi, Fleischer és Barz (2012: 120) főnévképzés esetén ezek mellett a nőnemű alak képzése (Movierung), valamint a „értékelő” (taxierend), „negáló” (negierend) és „kollektiváló” (kollektiv) jelentésű szavak derivációját hozza fel példaként. A „Rövid orosz nyelvtan” a következő jelentéseket sorolja ide: nőnemű alak képzése, élőlény nem felnőtt mivolta, valamihez való hasonlóság, kollektívum, individuum, szubjektív-evaluatív jelentés, stilisztikai modifikáció (Svedova/Lopatyin 1989: 65–71). A modifikáció problémájára nem térhetünk ki, de azt fontos lehet megjegyezni, hogy az oroszban a felsorolt modifikációs jelentéseket gyakran alakilag ugyanazok a szuffixumok jelölik. Például a $-κ(a)$ hangsor nem csak diminutívumképző morf lehet, hanem nőnemet, hasonlóságot és stilisztikai modifikációt is kifejezhet. Diakrón szempontból ugyanarról a képzőről van szó, de szinkrón szinten a jelentések között semmilyen hasonlóság nem mutatható ki (vagy ez alig érzékelhető), ezért beszélhetünk homonímiáról. A legnagyobb nehézséget talán a diminutívum és a tisztán stilisztikai modifikáció megkülönböztetése okozza, a határok itt elmosódhatnak. Nem is okvetlenül szükséges efféle feladatra vállalkozni, a köznyelv kutatásában például teljesen kielégítő az expresszív szóképzést körülhatárolni (Zemszkaja et al. 1981: 112).

Ugyan a „Strukturális magyar nyelvtan 3.” (Kiefer/Ladányi 2000b) nem rendeli szubjektív-evaluatív jelentés és modifikáció alá a diminutívumot, egyszerűen a morfoszintaktikailag semleges képzések alatt tárgyalja, a magyar nyelvben is megállja a helyét a két említett általánosabb kategória (amennyiben a „morfoszintaktikailag semleges képzések” meghatározást nem tekintjük a modifikáció abszolút szinonimájának).

4.2. A jelentés megnyilvánulásai

Vizsgáljuk először meg, milyen külső, mérhető jegyeiben térhet el a diminutívum denotátuma a bázisétól. Ez a különbség többnyire valamilyen (magára az objektumra vagy a beszédhelyzetre vonatkoztatott) szubjektív tartalom mellett van jelen, mint fent már láthattuk, csak lexikalizáció irányába mutató szavak esetén lép fel a mértékbeli csökkentés más jelentés nélkül. A következő pontokban vegyük sorra a Szpiridonova (1999: 15–20) által az orosz nyelvre megállapított kicsinyítési típusokat (itt A–H betűkkel jelölve, némileg átrendezve), majd győződjünk meg róla, megvannak-e ugyanezek a kategóriák a német és a magyar nyelvben, esetleg felmutatnak-e további, oroszra nem jellemző realizációs lehetőségeket. A felsorolt orosz mintaszavak többségét Szpiridonova is említi.

A) A méretbeli kicsinyítés legkézenfekvőbb esete az, amikor az objektum valamennyi vonalszerű paramétere (szélessége, hosszúsága, magassága) redukálódik. A bázis jelentése alapján további alkategóriákat különíthetünk el (Szpiridonova 1999: 17). Hozzunk ezekre mindhárom nyelvből példát (lehetőség szerint ugyanazon vagy hasonló objektumok megnevezését a különböző nyelveken):

- Bútor darabok: *креслице, полочка; Stühlchen, Regälchen; székecske, polcocska*
- Edények: *блюдечко, кастрюлка; Schüsselchen, Töpfchen; tálka, fazekacska*
- Földterület: *лесок, лужок; Wäldchen, Wieschen; erdőcske, rétecske*
- Települések: *городок, деревенька; Städtchen/Städtlein, Dörfchen/Dörflein; városka, falucska*
- Rögzített funkciójú kisebb tárgyak: *винтик, ключик; Schräubchen, Schlüsselchen; kulcsocska, csavarka*
- Szerszámok, nagyobb használati tárgyak: *мотоприк, грабельки; Härkchen, Beilchen; gereblyécske, baltácska*
- Tárolóeszközök: *сундучок, чемоданчик; Kistchen, Köfferchen; ládikó, bőröndöcske*
- Helyiségek: *кухонька, подвальчик; Küchlein, Kellerchen; konyhácska, pincécske*
- Építmények: *балкончик, фонтанчик; Balkönchen, Springbrünnchen; erkélyecske, szökőkutacska*
- Épületek: *баиенка, церковка; Türmchen; Kirchlein; tornyocska, templomocska*
- Rések, kivágások: *щелька, окошко; Fensterchen, Risschen; ablakocska, lyukacska*
- Mélyedések: *нещерка, ямка; Grübchen, Höhlchen; gödröcske, barlangocska*
- Vizek: *озерцо, ручеёк; Seelein, Flüsschen; tavacska, folyócska*
- Kisméretű állatok: *жучок, воробушек; Käferchen/Käferlein, Spätzchen; bogárka, verébke*

A kiindulásnak vett orosz példák mindegyike megtalálható Tyihonov (1985) kétkötetes szóképzési szótárában. Minden felsorolt orosz, német és magyar szó megtalálható az RNC, a COSMAS II, illetve az MNSZ2 korpuszaiban. A $\bar{\text{}}$ jellel megjelölt szavakra kiadott találatok száma messze nem éri el a százas nagyságrendet. A számottevő gyakoriság (illetve az orosz példák esetén a szóképzési szótárban való megjelenés) azért lehet fontos, mert arra utal, hogy a diminutívum viszonylag megszokottnak számít, semmiképpen sem tekinthető neologizmusnak. Úgy tűnik, a ritkább alakok nagyobb expresszív erővel rendelkeznek, így a fizikai kicsinyítés mozzanata esetükben erősen háttérbe szorulhat. Ha a diminutívum térbeli

csökkenésben megnyilvánuló jelentését keressük, érdekesebb tehát gyakoribb, de még nem lexikalizálódott szavakat keresünk.

Felmerülhet továbbá a kérdés, hogy miért nem vettünk be a példák közé olyan kézenfekvőnek látszó szavakat, mint a *столук/Tischchen/asztalka*, melyek gyakran fordulnak elő a vizsgált nyelvekben. Amellett, hogy nyilvánvalóan itt csak az egyes kategóriák rövid, messze nem kimerítő bemutatására vállalkozhatunk, a fenti példát azért sem lett volna célszerű feltüntetni, mert a derivátum denotátuma a bázisétól sokszor leginkább funkciójában tér el. Ellentétben egy kis székkal, mely méretétől függetlenül ülőalkalmatosság marad, a kicsi asztal (pl. dohányzóasztal) egészen más szerepet tölt be, mint egy étkező- vagy íróasztal.

A fent megadott alkategóriák némelyike eléggé korlátozott számú elemet tartalmaz, emellett talán az orosz nyelvi világképbe jobban illenek, mint a németbe és magyarba. Mindazonáltal ha együttesen szemléljük őket mint többé-kevésbé állandó alakú és méretű, minden dimenziójukban egyszerre kicsinyíthető vagy nagyítható jelenségeket, bizonyára van némi alapunk az összehasonlításra. Mindhárom nyelvben kifejezhetnek a diminutívumok elsősorban – esetleg szubjektív-evaluatív tartalom kifejezése mellett – általános mértékbeli kicsinyítést. A legszélesebb körben ezt a jelentést minden bizonnyal az orosz képes érvényre juttatni. Az „erkély” és „szökőkút” méretbeli redukálása kevésbé jellemző a németre és a magyarra, mint az oroszra. Máskor a német és a magyar csak általánosabb jelentésű szavakból képez gyakran előforduló diminutívumot, míg az oroszban ugyanez a hiponimákra vagy legalábbis szűkebb fogalomkörben értelmezhető főnevekre is igaz. A helyiségek közül a magyar inkább csak a specifikusabb példák közt nem említett, általános jelentésű *szobát* jelenítheti meg diminutívumhasználattal kicsinek (az MNSZ2 519 találatot ad ki a *szobácska* szóra), a német emellett a „konyhát” is (a COSMAS II írott nyelvi archívumában a *Zimmerchen* szóra 897 találatot, a *Küchlein*-ra 468-at láthatunk). Az orosz ezt az eljárást más helyiségekre is alkalmazza (pl. még az idegen eredetű bázisból képzett *кабинетик* derivátumra is 348 találatot ad ki az RNC alapkorpusza). A második helyen a jelek szerint a német áll. A magyarban az eleve apró tárgyak további méretbeli csökkentése valóban szokatlan lehet, míg a németben *Schräubchen* (781 találat) és a *Schlüsselchen* (98 találat) elterjedtebb.

Eddig tehát olyan eseteket láttunk, ahol a diminutívumképzés a „kicsi” jelző alkalmazásához hasonló szerepet tölt be, ugyanis a nagyság megjelölése olyan objektumokon működik a legjobban, melyek a térben – különösen a szélességet és hosszúságot tekintve – több vonalszerűen felfogható oldallal rendelkeznek (Rahilina 1994: 66–70). Ebből a szempontból figyelmet érdemelnek a testrészek és a ruhák is, hamarosan ezekre is kitérünk.

B) Az oroszban gyakran előfordul, hogy a diminutívum csupán egy térbeli paraméter kicsinyítésére utal. Ez hosszúkás objektumok esetén többnyire a szélesség, néha a hosszúság csökkentését jelenti, pl. *веточка, ленточка, полоска, поясok*. A németben is viszonylag könnyű példákat találni: *Ästchen, Bändchen, Streifchen, Strichlein*. A magyarban az *ágacska, nyilacska, rudacska, vonalka* szavakat említhetjük.

C) Ugyancsak jellemző az oroszra, hogy a diminutívum denotatívumai a báziséhoz képest vékonyabbak, anyaguk kevésbé sűrű: *кофточка, свитерок, халатик, тапочки, занавесочка, мешочек, стаканчик, шкурка, ледок* ('vékony jégréteg') stb. Látható, hogy rendkívül különböző jelentésű szavak tartoznak ide, sőt még ebbe a csoportba sorolhatjuk a *кустик, лесок* diminutívumokat is, amennyiben 'ritka bokor', 'ritka erdő' értelemben használatosak. E jelentés nyomatékosítására szolgálhat a *редкий* jelző: *редкий кустик, редкий лесок*. Természetesen ez nem zárja ki azt, hogy a *лесок* főnév csak az erdő területének kicsiségét hangsúlyozza, ezt bizonyítja a *густой лесок* jelzős szószerkezet, melyre az RNC két példát tartalmaz. Ez a kevésbé prototipikusnak nevezhető diminutívum nem gyakori a németben és a magyarban. Vékony fedőréteget például nem szokás ezekben a nyelvekben kicsinyített főnévvel megnevezni. Ha mondhatjuk is, hogy „vékony jegecske” (az MNSZ2-ben is találunk rá példát), ez a szószerkezet semmiképpen nem tekinthető megszokottnak. Leginkább olyankor fordul elő hasonló jelentésű diminutívum, ha funkcióváltás is történik. A *мешочек/Säckchen/zsákocska* például kicsi, vékony zsákot jelöl, amelybe rendszerint kisebb, finomabb tárgyakat helyeznek, mint bázis denotatívumába. A *Gläschen* és a *pohárka* alapvetően nem papír- vagy műanyagpoharat jelent, mint az oroszban a *стаканчик*, hanem a pohárba töltendő folyadék mennyiségére utal, ezért utána rendszerint anyagnév áll: *ein Gläschen Wein, egy pohárka bor* (ez persze az oroszban is lehetséges: *стаканчик вина/винца*).

D) Ami a ruhadarabokat illeti, a derivátumok (*Hemdchen, Jäckchen, Mäntelchen, ingecske, kabátka*) azért nem a legmeggyőzőbb példái a vastagság/anyagsűrűség kicsinyítésének, mert jellegzetesen (ha nem is kizárólag) női vagy gyermekruhák jelölésére alkalmasak. Ez az oroszra is vonatkozik, amelyben ez a jelentésem néha az anyag vastagságának változatlansága mellett jut kifejezésre: *шляпка, сапожки* (vö. *Stiefelchen, cipőcske*). A diminutívum használatának alapja nyilvánvalóan az lehet, hogy a női és gyermekruhák általában kisebbek, mint a férföltözék darabjai. Női ruhadarabok megnevezésekor – pl. *юбочка, Röckchen, szoknyácska* – természetesen rövid vagy a prototipikushoz képest kicsi tárgyról van szó, de az is gyakori, hogy egy kedves, szép hölgy leírásához a beszélő – többnyire idősebb férfi – diminutívumokkal kívánja fokozni nyelvi megnyilatkozásának

expresszivitását (Würstle 1992: 184). Hasonló jelenség ez a gyermekekkel való kommunikációban tapasztalt xenodenotatív átcímzéshez.

Érdeemes itt megjegyezni, hogy a testrészek elnevezése a ruhadarabokéhoz hasonlóan viselkedik. *А лобик, носик, ручка, ножка, ушук; Händchen, Äug(e)lein; kezecske, lábacska* gyermek- vagy női testrészekre vonatkoznak.

E) A diminutívum kifejezheti az oroszban az egész részét vagy levágott darabját is: *бумажка, ватка, шоколадка, мелок, чешуйка, верёвочка, ниточка*. A magyarban és a németben ez nem figyelhető meg.

F) Bizonyos légköri, időjárási jelenségek intenzitása is redukálható az oroszban diminutívumokkal. Ilyen például a *ветерок, дождик, сквознячок*. Ennek megfeleltethető a német *Lüftchen, Windchen*. *А дымок* és *парок* is hasonló, melyek a légnemű jelenség alacsony sűrűségét (pl. vékony füstoszlop) mutatják. A magyarban ismét más eszközökkel fejezhető ki ugyanez a tartalom, pl. *szellő, szemerkélő eső*.

G) Állatneveket tekintve a diminutívum két különleges jelentéssel bírhat: az adott állat kicsinye: *бегемотик, барашек, бычок, козлик*; vagy játék: *слоник, лисичка*. Alkalmadtán növényt jelentő bázisokból is létrehozható fiatal élőlényt jelölő derivátum: *дубок, яблонька, кустик, травка*. A másik két nyelvben mindez jóval korlátozottabban jelenik meg. A németben a *Kätzchen* jelent tipikusan állatkölyköt. Nem feledkezhetünk meg a COSMAS II írott nyelvi archívumában viszonylag gyakori (néhány ezer találat) *Hündchen* vagy *Pferdchen* szavakról sem, de ezekben az esetekben rendelkezésre áll az általánosabb *Welpé* és *Fohlen*. Jellegzetesen játékszer értendő a *Bärchen* alatt. A növényeket tekintve az olyan derivátumok, mint a gyakori *Bäumchen* és *Tännchen* kicsi, de nem okvetlenül fiatal fát ugyanúgy megnevezhetnek, mint csemetét. Áttérve a magyar nyelvre, az állatnév bázisú diminutívumok elsősorban szubjektív-evaluatív jelentést juttatnak érvényre, a kicsinyeket rendszerint önálló tövel (*bárány, csikó, malac*) vagy *kis* előtaggal (*kismacska, kiskutya*) lehet megnevezni. Játékok esetében sem kötelező a diminutívum használata, bár a rendhagyó becéző alakként felfogható *maci/mackó* nem igazán helyettesíthető más főnévvel (pl. *medve* vagy *?játékmedve*). Úgy tűnik, a növénynevek közül csak a *fácska* fordul elő rendszeresen (az MNSZ2-ben 448 találat), amely kicsi és fiatal fát egyaránt jelenthet. Érthető, hogy a diminutívumképzős orosz növénynevek jobban kifejezik a 'fiatal' jelentésárnyalatot, hiszen gyakran specifikus növényfajtákra vonatkoznak, amelyek mérete fajtól függően többé-kevésbé meghatározott. Ha csak általában a *fa* főnévből képzünk diminutívumot, akkor az kiválóan vonatkoztatható például törpefenyőre, amely nyilvánvalóan jóval kevésbé méretes, mint egy mindennapi gondolkodásban általánosnak vett fa.

H) Végül meg kell említenünk, hogy az oroszban a megszokott bázis-derivátum reláció néha látszólag felborul. A diminutívum alá fognak tartozni a prototipikus denotátumok, míg a bázis augmentatívumként fogható fel. Példák erre a *эж – эжик, дыра – дырка, игла – иголка* szópárok. A másik két vizsgált nyelvben ilyesminek nincs nyoma.

Szpiridonova (1999: 20) megemlíti a „bázis denotátumának való rendeltetést” is a lehetséges diminutívumjelentések között, ilyen lenne többek közt a *ручка* ’kilincs’ értelemben (’az emberi kéznek rendeltetett eszköz’). Itt azonban talán már szerencsésebb homonim derivációs morfémaokról beszélni, mint ahogy a *студентка* származékot sem szükséges a *студент* diminutívumaként felfognunk. Kiefer (2007: 126) munkája alapján definíciós kritérium segítségével különválasztható a poliszémia és a homonímia. Ha a szó jelentésének pontos leírásához több definícióra van szükségünk, amelyeknek van közös eleme, akkor poliszémia áll fenn, ha a közös elem hiányzik, akkor homonímia. Ha úgy határozzuk meg a diminutívum lehetséges szuffixumainak jelentését mint a lehető legáltalánosabb értelemben vett kicsinyítést, amely szubjektív-evaluatív expresszivitást adhat hozzá a nyelvi megnyilatkozáshoz, akkor látszólag nagyon nehéz bármi kapcsolatot találni az alapszó denotátumának való rendeltetést kifejező képzőkkel. Így érdemes lenne elkülöníteni funkcióváltást és imitációt. Szpiridonova e két csoport között nem von határt, de úgy tűnik, jelentős eltérés van a bázis méretbeli kicsinyítéséből adódó funkcióváltás – erre volnának példák a *шкаф* (nagyobb szekrény, pl. ruhásszekrény) és a *шкафчик* (kisszekrény, pl. fiókos szekrény) viszonyához hasonló relációt kifejező párok – és az alapszó denotátumához való puszta hasonlóság között. A *ножка* ’bútor lába’ értelemben valójában nem kicsi lábra utal, amelynek méreteiből következően más szerepe van, mint az átlagos lábnak. Egyszerűen funkcionális imitációval állunk szemben, ezt pedig nyugodtan elválaszthatjuk a diminutívumoktól, más modifikációs csoportba sorolva a jelenséget.

A szakirodalomban meg szokták állapítani, hogy bizonyos főnevekből jelentésükből adódóan nem képezhető diminutívum. Szpiridonova (1999: 15–16) egész sor korlátozást felsorol, Rahilina (1994: 79) szerint pedig a *поле, пашня, пропась* szavakhoz hasonló, prototipikusan nagy objektumot jelölő szavakból sokszor nem hozható létre diminutívum, de rögtön hozzá is fűzi, hogy ne vegyük figyelembe a „hipokorisztikus formákat”. E formák elkülönítését nem kell elfogadnunk, hiszen láthattuk a diminutívum általános szemantikájának tárgyalásakor, hogy a szubjektív-evaluatív jelentést szükségtelen elválasztani a méretre vagy intenzitásra kicsinyítéstől. A másik gyakran hangoztatott megszorítás az, hogy diminutívumképző kizárólag vagy majdnem kizárólag „konkrét főnevekhez” járulhat, lásd pl. Hentschel és Weydt (2013: 181) vagy É. Kiss et al. (2003: 237) munkáját. Mindezek a kijelentések persze

nem alaptalanok, hiszen elvont denotátumú főnevekből valóban ritkább a diminutívumképzés, ám nem tagadhatjuk például a *мыслишка*, *Ideechen*, *eszmécske* derivátumok létezését. Prototipikusan nagynak tekintett objektumok kicsinyítése sem túlságosan gyakori, és a Szpiridonova által megfogalmazott további korlátozások is többé-kevésbé tarthatóak, a *луфт*, *рояль*, *трактор*, *циркуль* szavakhoz hasonló, erősen „funkcionális” tárgyak kicsinyített változatai is nagyon ritkák, esetleg elő sem fordulnak az RNC-ben (pl. egyáltalán nincs **циркульчик*).

Ha viszont inkább olyan szabályokat keresünk, amelyek jó eséllyel mindhárom vizsgált nyelvben potenciális szavakként is kizárják a diminutívumokat, aligha tudunk teljes bizonyossággal bármit megállapítani. Feltehetjük, hogy a valóban hatalmas méreteket öltő objektumokról általában nem szokás kedveskedő vagy becéző hangon sem beszélni, pejoratív jelentés azonban itt is aktualizálódhat. A *небоскрёб*/*Wolkenkratzer*/*felhőkarcoló* bázisok esetén ez lehetséges. Az RNC-ben az alábbi példát találjuk:

5. Огни, позолота, никель и зеркала, три небоскребочика для престижа¹² (RNC 2003–2016. Песков, Василий/Стрельников, Борис (1977): Земля за океаном.)

A COSMAS II írott nyelvi archívumában kétszer fordul elő a *Wolkenkratzerchen*. Itt nem pejoratív hangvétellel találkozunk:

6. Ein Wolkenkratzerchen steht schon, die anderen sind noch Computer-Vision¹³ (COSMAS II 2016. RHZ06/JAN.05578 Rhein-Zeitung, 2006.01.09.)
7. Das Capitol in Bismarck ragt neunzehn Stockwerke hoch als einsames Wolkenkratzerchen in den leuchtenden Himmel über Dakota und grüßt die auf der Interstate 94 anreisenden Besucher von weitem¹⁴ (COSMAS II 2016. Z98/807.04314 Die Zeit, 1998.07.30.)

Ha az MNSZ2 nem is ad ki találatot a *felhőkarcolócska* szóra, egyszerű Google-kereséssel meggyőződhetünk arról, hogy elvéve ez a derivátum is aktualizálódik. Diminutívumképzést egyértelműen kizáró alapszavakat talán az idegen eredetű szakkifejezések körében kell keresnünk, bár a Yandex még a *молекулка* diminutívumra is 9 ezer találatot (2016.11.27.)

¹² Lámpák, aranyozás, nikkal és tükrök, három felhőkarcoló + *DIM* a presztízs kedvéért.

¹³ Egy felhőkarcoló + *DIM* már áll, a többi még számítógépes terv.

¹⁴ A bismarcki székház tizenkilenc emeletével egyetlen felhőkarcolóként + *DIM* tör a Dakota fölött világító égbe, messziről köszöntve 94-es országos autópályára érkező látogatókat.

jелез. Úgy látszik, legfeljebb arról szólhatnánk, hogy az egyes nyelvekben milyen típusú bázisokból nem jellemző a diminutívumképzés, de egyértelmű szemantikai korlátokat nem állíthatunk fel.

A továbbiakban térjünk ki röviden a szubjektív-evaluatív jelentések realizációira. Itt meg kell elégednünk néhány, internetes korpuszokból kiválasztott példával, hiszen részletes leírás az alapszó és a származék viszonya szerint aligha lehetséges.

A legalapvetőbb esetben a beszélő becézi a számára (vagy az általa éppen leírt személy számára) kedves objektumot:

8. Список опций (а ими моя машинка снабжена по максимуму) и вовсе непривычен для скромного А-класса (...) ¹⁵ (RNC 2003–2016. Нечетов, Юрий (2004): Восьмой лауреат. In: За рулем (2), 2004.02.15.)
9. Stolz deutet der 58jährige auf das blitzblanke Autochen mit den externen Scheinwerfern und der klappbaren Sonnenblende. ¹⁶ (COSMAS II 2016. R98/AUG.69404 Frankfurter Rundschau, 1998.08.31.)
10. Mivel a Renault pajkos autócskája már a nemzetközi menetpróba alkalmával elnyerte tetszésemet. (sajtcikkből, MNSZ2 2016. doc#1368)

Ezekben a példákban a hangsúly nem az autó méretén, hanem valamilyen személynek a hozzáállásán van.

Ha alapvetően veszélyt jelentő bázisból képzünk diminutívumot, akkor a fenyegetés enyhítése lehet a végeredmény:

11. Вчера был у Сафариков небольшой пожарчик, но сошло. ¹⁷ (RNC 2003–2016. Болдырев Александр (1941–1948): Осадная запись (блокадный дневник).)
12. Thomas Bucheli, seines Zeichens Wetterprophet der Schweizerischen Meteorologischen Anstalt, versprach für den 28. August einen sonnigen Tag. Schlimmstenfalls ein paar Regentröpfchen oder Gewitterchen so gegen Abend. ¹⁸ (COSMAS II 2016. A99/SEP.60925 St. Galler Tagblatt, 1999.09.03.)

¹⁵ Az opciók listája (és opciókkal pedig maximálisan el van látva az én autóm + *DIM*) egyáltalán nem is jellemző a szerény A-típusra.

¹⁶ Büszkén mutat az 58 éves férfi a külső fényszórókkal és összecsucskható napernyővel ellátott ragyogó autóra + *DIM*.

¹⁷ Tegnap Szafarikéknál volt egy kis tűz + *DIM*, de nem volt vészes.

¹⁸ Thomas Bucheli, a Svájci Meteorológiai Szolgálat időjósja, napos időt ígért augusztus 28-ra. Legrosszabb esetben pár esőcsepp + *DIM* vagy egy zivatar + *DIM* úgy esete felé.

13. Gyorsan felcserért futnak, de nincs semmi baj, mindössze petáknyi sebecske marad a homlokán, amitől nyugodtan mehet Freckre Öexcellenciája. (MNSZ2 2016. doc#71, Nyíró, J., *Madéfalvi veszedelem.*)

A harmadik esetben a diminutívum denotátumához való viszonyulás negatív lesz:

14. Ей нравилось, как решительно и беспощадно изгнал он пронырливого господинчика.¹⁹ (RNC 2003–2016. Нагибин, Ю. М. (1972–1979): Трое и одна и еще один.)
15. Robert Beyers Gunther bleibt dreieinhalb Stunden lang das hilflose Königin mit Ambitionen bar jeder vernünftigen Selbsteinschätzung.²⁰ (COSMAS II 2016. U09/SEP.02277 Süddeutsche Zeitung, 2009.15.09.)
16. Igen, mindezek régen meghirdetett elvek és törvények is, kettős szereppel: egyrészt, hogy bármely postaigazgató és személyzeti főnököcske felrúghassa mindahányat, másrészt, hogy bármely kritika esetén hivatkozni lehessen rájuk. (MNSZ2 2016. doc#672. Sütő, András (2001): Fülesek és fejszések között.)

A fenti példák is mutatják azt a természetesen nem kizárólagos szabályt, hogy az élőlények (azaz inkább emberek) kicsinyített alakja negatív, a tárgyaké pedig inkább pozitív jelentéssel párosul (Szipiridonova 1999: 16–17). Ez nyilvánvalóan nem érvényes a személynevekre, amelyekhez diminutívumképzőt illesztve ritkábban valósul meg lenéző jelentés, sokkal inkább becézés vagy bizalmas beszédhelyzet teremtésére irányul a kicsinyítő szóképzés. A személynévből származtatott diminutívum így gyakran sajátos, gyengéd, illetve közvetlen szituációt kezdeményező vocativusként fogható fel (Würstle 1992: 190). A címzett közvetlen megszólításakor ez a funkció tűnik a legjellegzetesebbnek, de ha a diminutívum a kommunikációs szituáción kívüli harmadik személyre vonatkozik, a megnyilatkozás néha inkább stilisztikai tartalmat hordoz, mintsem erős szubjektivitást vagy intimitást. Ehhez támpontot adhat az, ha a becézett keresztnév a vezetéknevvel együtt szerepel:

17. Я тогда: Андрей Петрович, хотите подойдем сейчас к Андрюше Миронову?²¹ (RNC 2003–2016. Ваншенкин, Константин (1998): Писательский клуб.)

¹⁹ Tetszett neki, ahogy határozott és kegyetlen fellépéssel elkergette a cseles urat + *DIM*.

²⁰ Robert Beyers Gunther három és fél órán keresztül a tehetetlen király + *DIM* marad minden józan önértékelésnek híján lévő ambícióival.

18. [A] hajdani Tuskirálynak sem derogált kigurított vörös szőnyeg mellett fogadni Szabó Petit, aki aztán a reflektorok fénycsóvájában, nyilvánvaló aluledzettsége ellenére, annak rendje s módja szerint legyőzte riválisát. (MNSZ2 2016. sajtócikk, doc#1355)

Megfigyeléseim alapján sportolókat, sporttársakat bevettnek számít becézett keresztnévvel és családnévvel megnevezni, az oroszban is találunk példát:

19. Виши я проиграл в группе, но все-таки вышел в полуфинал, с Володей Крамником играл удачнее, чем обычно, но этого не хватило.²² (RNC 2003–2016, Шипов, Сергей (2004): Летние привычки олимпийцев России. (sic!) In: 64 – Шахматное обозрение, 2004.08.15.)

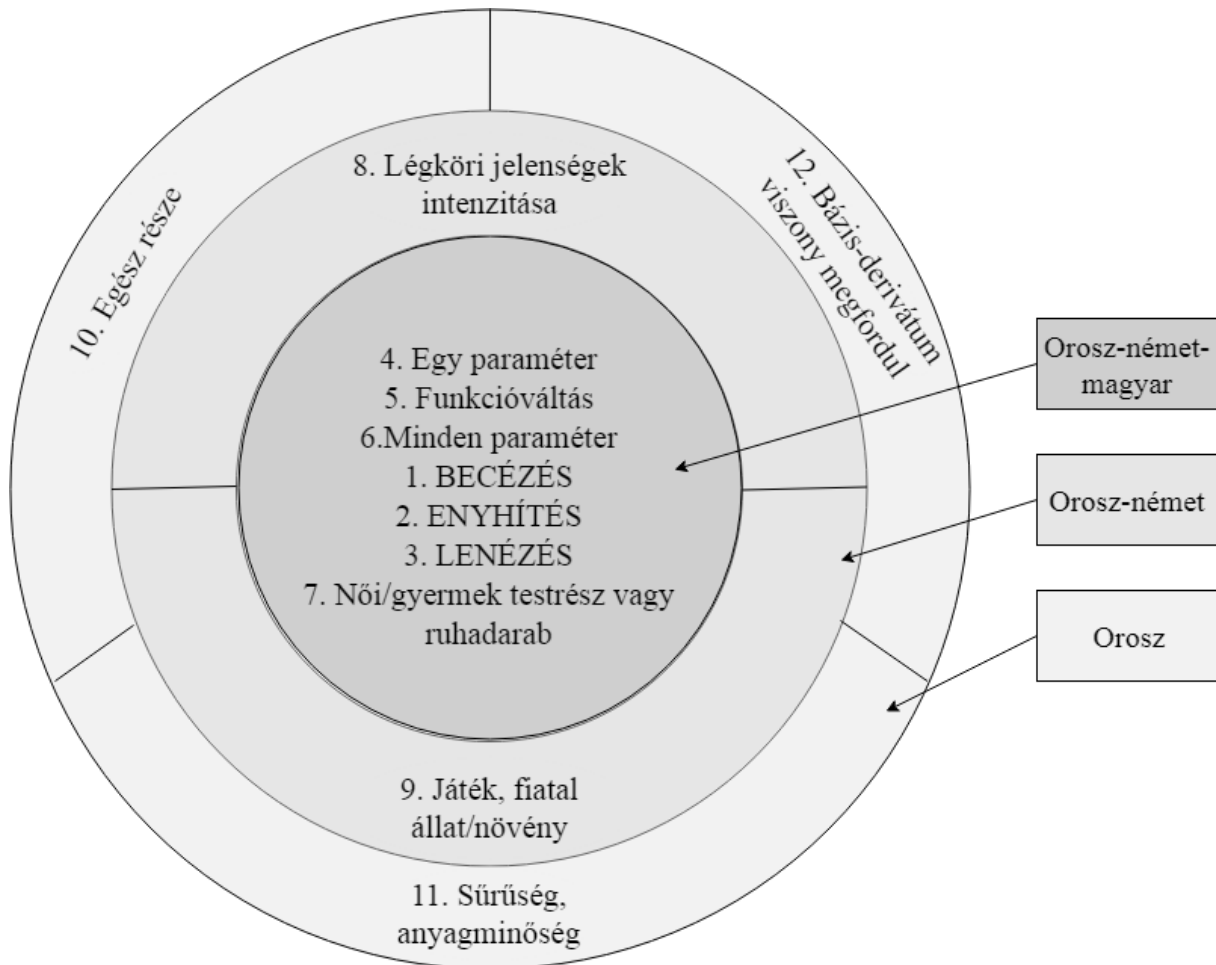
Német korpuszban eddig nem találtam hasonló példát.

Nehezebb feladatunk van, ha azokat a szituációkat szeretnénk körbejárni, amelyekben a diminutívum használata a beszédhelyzetre vonatkozik. Dressler és Merlini Barbaresi (1994: 146–148) a következőket említi: játékosság vagy tréfás használat, enyhítés (pl. kérés, parancs) gyermek- vagy állatközpontú beszédhelyzet, irónia, érzelmi színezet (szeretet, szimpátia), intimitás kifejezése. Ezekre a diminutívum jelentésének általános vizsgálatánál már részben kitértünk. A teljesség igénye nélkül annyit tegyünk még hozzá az eddigiekhez, hogy bár a fentebb említett aktualizációk mindhárom nyelvben lehetségesek, az orosz beszélt nyelvben jóval gyakrabban jutnak érvényre, mint a németben vagy a magyarban. Ezt jelzi az is, hogy olyan félhivatalosnak tekinthető helyzetben, mint az orvosi vizsgálat vagy a vásárlás, az orosz természetességgel alkalmaz diminutívumokat: „Я вам сердечко послушаю//”; „Двести грам колбаски//, Десяток яичек//” (Zemskaja et al. 1981: 113). A másik két nyelvben e mondatok tükörfordítása hasonló szituációban kevésbé magától értetődő.

A fejezet lényegét úgy fogalmazhatnánk meg, hogy a diminutívumok mindhárom vizsgált nyelvben nagyon hasonló jelentésekkel rendelkezhetnek. Az alábbi diagram foglalja össze, hogy az egyes nyelvekben jellemzően milyen szemantikai diminutívumjelentések fejlődtek ki:

²¹ Én akkor azt mondtam: Andrej Petrovics, szeretné, hogy most elmenjünk Andrijusa Mironovhoz?

²² Visi ellen vesztettem a csoportban, mégis kijutottam az elődöntőbe, aztán Vologya Kramnyik ellen jobban játszottam, mint általában, de ez nem volt elég.

2. ábra. Szemantikai diminutívumjelentések az oroszban, németben és magyarban.

Vita tárgya lehet, hogy tökéletesen pontos-e a fenti csoportosítás, hiszen például nem teljesen egyértelmű, mennyire tekinthetjük számottevőnek a németben az itt 8-as vagy 9-es számmal jelölt jelentéseket. Ennek ellenére világos, hogy a legtöbb lehetőséget mindhárom nyelv kihasználja (lásd a központi kört). A különbség korántsem olyan nagy, mint arra a diminutívumokban felettébb gazdag orosz nyelv ismeretében számíthatnánk.

5. Összegzés és kitekintés

Foglaljuk össze legfontosabb tapasztalatainkat. Az orosz, német és magyar nyelvben egyaránt legalább két szuffixummal képezhetünk diminutívumokat. A derivációt korlátozzák hangtani szabályok és talán szemantikai megkötések is, jóllehet utóbbiakat a jellegzetes szubjektív-evaluatív jelentések miatt nehéz volna pontosan megragadni. Az egyes nyelvek diminutívumképző szabályainak összhalmazát szóképzési alosztályoknak neveztük, és összehasonlítva ezeket az alosztályokat arra jutottunk, hogy a természetes morfológia kritériumrendszere szerint a legnagyobb mértékű termékenységet az orosz deriváció mutatja,

míg a német és a magyar közel azonos szinten áll. A nyelveken belül pedig megfigyelhettük a vizsgált toldalékformák konkurenciáját, de világos, hogy némelyek közülük produktívabbak, mint a többi.

Az eltérő termékenység magyarázható diakrón szempontból. Előfordulhat, hogy valamelyik képző a nyelv időbeli változása során több morfémából állt össze, mint konkurens párja, ahogy a magyar *-(V)cska* a *-ka* szuffixummal szemben. Máskor a beszélők nyelvhasználati szokásai, hagyományai is komoly szerepet játszhatnak, ahogy a *-chen* és a *-lein* vizsgálata mutatta. S olyan különleges esetekről sem feledkezhetünk meg, mint az *-ок*, *-к(а)* morfológia, melyek gyakoriságuknak egykori alacsony mértéke és expresszivitásuknak megőrzése miatt válhattak később különösen elterjedté.

Célszerűnek véltük a diminutívumokat általánosan poliszém szavakként definiálni, melyek a bázis és a kontextus függvényében mértékbeli kicsinyítést, illetve becéző, enyhítő vagy lenéző jelentést fejezhetnek ki. E jelentések közül általában egyszerre több is érvényre jut, bár nem feltétlenül egyenlő mértékben. Konkrét beszédhelyzetben a diminutívumok különleges funkciót tölthetnek be azáltal, hogy magára a szituációra, a kommunikációs partnerek közötti viszonyra vonatkoznak, ekkor a pragmatikai jelentés előtérbe kerüléséről beszélhetünk. Láthattuk, hogy a kicsinyítés szemantikai potenciálja nem mutat rendkívüli különbséget a három nyelv között. Mégsem felejthetjük el, hogy e nyelvek beszélői nem azonos módon, nem ugyanazokban a szituációkban és nem ugyanolyan gyakran használnak diminutívumokat. A pragmatikai funkciók részletes leírása talán hozzájárulna a továbbiakban a különbségek magyarázatához, de e probléma megnyugtató megválaszolásához valószínűleg a nyelvi világképeket és az egyes kultúrákat is be kell vonni a vizsgálatba.

Végezetül pedig térjünk vissza a 2.4. pontban tett megállapításunkhoz, mely szerint az orosz tekintetében az idegen szavakból képzett, korpuszban megjelenő derivátumok és a nonszensz szavas kérdőívek eredményei többnyire olyan szuffixumokat mutatnak, melyek tipikusan kisebb expresszivitást adnak a képzett szónak, mint más, ritkábban előforduló morfémák. Emlékezzünk megjegyzésünkre a 4.1. pontban, amely szerint kapcsolat lehet egy diminutívumképző expresszív ereje és gyakorisága között. Érdekes, hogy a 4.2. pontban az A-val jelölt jelentésre hozott példák közt ugyanezek a „megszokottabb” morfémák tűnnek fel. Ez logikus, hiszen a kisebb expresszív erővel bíró képző nagyobb eséllyel juttat kifejezésre elsősorban kis mértékű/méretű, mint szubjektív-evaluatív jelentést. E szuffixumok használata az oroszban könnyen betölthet pusztán stilisztikai szerepet is. Ebből az következik, hogy az orosz diminutívumképzőket két csoportra oszthatjuk: 1) gyakoribb, kisebb expresszív

erővel bírókra, valamint 2) ritkább, nagyobb expresszív erővel rendelkezőkre. Az első csoportba tartozik többek közt az *-ок/(-ек)/-ук/-чук, -к(а)/-очк(а)* vagy a *-у(о)/-еу(о)/-у(е)/-еу(е)*, a másodikba pedig például az *-ушк-* és az *-ишк-*. Ha szótárakban feltüntetnek diminutívumokat – mint „Az orosz nyelv szóképzési szótárában” (Tyihonov 1985) –, akkor azok valószínűleg az első csoport képzőivel létrehozott szavak lesznek. Bizonyára még egy harmadik csoportot is kijelölhetünk, melynek szuffixumai majdnem kizárólag vagy csak személynévi bázisokon produktívak (pl. *-ул(я)/-ун(я)/-ус(я)/-уш(а)*), esetleg Lopatyin (1982: 208–216) leírása óta már el is vesztették termékenységüket. Ha valóban csak becenévképzőként használhatók, úgy akár el is különíthetjük őket a diminutívumoktól.

A fentiekből arra a feltevésre juthatunk, hogy a német és magyar diminutívumképzők gyakoriságuk (sőt talán produktivitásuk) alapján, illetve annak valószínűsége szerint, hogy a velük képzett szavak szubjektív-evaluatív jelentésben (ez voltaképpen orosz elnevezéssel „ласкательное/уничижительное значение”) fognak aktualizálódni, az 1) és 2) orosz képzőcsoport között helyezkednek el. Ez azonban természetesen nem bizonyított tény, inkább egy hipotézis, melyre a jelen tanulmány következtetni enged. Az ellenőrzés további részletes vizsgálatokat igényelne, például párhuzamos korpuszok segítségével: ha nagy mennyiségű adat alapján a 2) típusú orosz diminutívumnak észrevehetően több német vagy magyar kicsinyítő képzős szó felel meg, mint az 1) típusúnak – utóbbiak inkább analitikus szerkezetekkel vagy egyszerűen a diminutívumképző hiányával lesznek párhuzamba állíthatók –, akkor a feltételezés beigazolódni látszik. Mindezek a feltevések persze túlmutatnak jelen munkánk keretein, mindazonáltal támpontul szolgálhatnak a diminutívumok további tanulmányozásához.

Irodalomjegyzék

- Delhay, Corinne (1995): Le diminutif: la diminution sans comparaison? [A diminutívum: kicsinyítés összehasonlítás nélkül?] In: *Faits de langues* 3 (5), 63–72. URL: http://www.persee.fr/doc/flang_1244-5460_1995_num_3_5_976 [Letöltés dátuma: 2016.11.14.].
- Dressler, Wolfgang U./Merlini Barbaresi, Lavinia (1994): *Morphopragmatics. Diminutives and Intensifiers in Italian, German, and Other Languages.* [Morfo pragmatika. Kicsinyítők és fokozók az olasz, német és más nyelvekben.] Berlin, New York: de Gruyter (= Trends in Linguistics. Studies and Monographs 76), <https://doi.org/10.1023/A:1014010530824>
- Dressler, Wolfgang U./Ladányi, Mária (2000): Productivity in word formation (WF): A morphological approach. [Produktivitás a szóképzésben: Morfológiai megközelítés.] In:

- Acta Linguistica Hungarica 47 (1–4), 103–144. URL: real-j.mtak.hu/851/1/ACTALINGV_47.pdf.
- É. Kiss, Katalin/Kiefer, Ferenc/Siptár, Péter (2003): Új magyar nyelvtan. 3. kiadás. Budapest: Osiris Kiadó.
- Fleischer, Wolfgang/Barz, Irmhild (2012): Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. [A mai német nyelv szóképzése.] 4., átdolgozott kiadás. Berlin/Boston: de Gruyter.
- Hentschel, Elke/Weydt, Harald (2013): Handbuch der deutschen Grammatik. [A német nyelvtan kézikönyve.] 4., átdolgozott kiadás. Berlin/Boston: de Gruyter.
- Henzen, Walter (1965): Deutsche Wortbildung. [Német szóképzés.] 3., átnézett és bővített kiadás. Tübingen: Max Niemeyer.
- Jurafsky, Daniel (1996): Universal Tendencies in the Semantics of the Diminutive. [Univerzális tendenciák a diminutívum szemantikájában.] In: *Language* 72 (3), 533–578. URL: <http://www.jstor.org/stable/416278>, <https://doi.org/10.2307/416278>
- Keszler, Borbála (2000): A szóképzés. In: Keszler, Borbála (főszerk.): *Magyar Grammatika*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 307–320.
- Kiefer, Ferenc (2007): *Jelentélmélet*. 2., bővített és javított kiadás. Budapest: Corvina Kiadó.
- Kiefer, Ferenc/Ladányi, Mária (2000a): A szóképzés. In: Kiefer, Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan*. 3. kötet. Morfológia. Budapest: Akadémiai Kiadó, 137–164.
- Kiefer, Ferenc/Ladányi, Mária (2000b): Morfoszintaktikailag semleges képzések. In: Kiefer, Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan*. 3. kötet. Morfológia. Budapest: Akadémiai Kiadó, 165–214.
- Kiparsky, Valentin (1975): *Russische historische Grammatik*. Band III. Entwicklung des Wortschatzes. [Orosz történeti nyelvtan. III. kötet. A szókinccs fejlődése.] Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag.
- Ladányi, Mária (2007): *Produktivitás és analógia a szóképzésben: elvek és esetek*. Budapest: Tinta Könyvkiadó (= Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 76).
- Oravecz, Csaba/Váradí, Tamás/Sass, Bálint (2014): The Hungarian Gigaword Corpus. In: *Proceedings of LREC 2014*. URL: http://www.lrec-conf.org/proceedings/lrec2014/pdf/681_Paper.pdf [Letöltés dátuma: 2017.12.04.].
- Paul, Hermann (1957): *Deutsche Grammatik*. Band V. Wortbildungslehre. [Német nyelvtan. V. kötet. Szóképzéstan.] 3. kiadás. Halle (Saale): VEB Max Niemeyer Verlag.

Plank, Frans (1981): Morphologische (Ir-)Regularitäten. Aspekte der Wortstrukturtheorie. [Morfológiai szabály(talanság)ok. A szóstruktúra-elmélet aspektusai.] Tübingen: Gunter Narr Verlag (= Studien zur deutschen Grammatik 13).

Scheidweiler, Gaston (1984/85): Zur Konnotation der Diminutivsuffixe *-chen* und *-lein*. [A *-chen* és *-lein* kicsinyítő képzők konnotációjához.] In: Muttersprache 95 (1–2), 69–79.

Szegfű, Mária (1991): A névszóképzés. In: Benkő, Loránd (főszerk.): A magyar nyelv történeti nyelvtana I. A korai ómagyar kor és előzményei. Budapest: Akadémiai Kiadó, 188–258.

Szegfű, Mária (1992): A névszóképzés. In: Benkő, Loránd (főszerk.): A magyar nyelv történeti nyelvtana II/1. A kései ómagyar kor. Morfematika. Budapest: Akadémiai Kiadó, 268–320.

Würstle, Regine (1992): Überangebot und Defizit in der Wortbildung. [Túlkínálat és hiány a szóképzésben.] Frankfurt am Main: Peter Lang (= Bonner romanistische Arbeiten 42).

Zsemlyei, Borbála (2011): Kicsinyítő képzők az erdélyi régiségben. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület.

Аванесов (1968)

Аванесов, Р. И. (1968): К истории чередования согласных при образовании уменьшительных существительных в праславянском. [A mássalhangzó-váltakozások történetéhez a kicsinyítő főnevek képzésénél az ősszlávban.] In: Виноградов, В. В./Бернштейн, С. Б./Толстой, Н. И. (szerk.): Славянское языкознание. VI международный съезд славистов (Прага, август 1968 г.). Доклады советской делегации. [Szláv nyelvészet. A szlavisták VI. nemzetközi ülése (Prága, 1968 augusztusa). A szovjet delegáció előadásai.] Москва: Издательство «Наука», 3–18.

Zemskaja/Kitajgorodszkaja/Sirjajev (1981)

Земская, Е. А./Китайгородская, М. В./Ширяев, Е. Н. (1981): Русская разговорная речь. Общие вопросы. Словообразование. Синтаксис. [Orosz köznyelv. Általános kérdések. Szóképzés. Szintaxis.] Москва: Издательство «Наука».

Rahilina (1994)

Рахилина, Е. В. (1994): Семантика размера. [A méret szemantikája.] In: Семиотика и информатика 34, 58–81. Letöltés dátuma: 2016.11.03. URL: http://lpcs.math.msu.su/~uspensky/journals/siio/34/34_03_RAHLINA.pdf

Szpiridonova (1999)

Спиридонова, Н. Ф. (1999) Русские диминутивы: Проблемы образования и значения. [Orosz diminutívumok: A képzés és jelentés problémái.] In: Известия Российской академии наук, Серия литературы и языка 58 (2), 13–22.

Lopatyin (1982)

Лопатин, В. В. (1982): Словообразование имен существительных. [Főnévképzés.] In: Шведова, Н. Ю. (főszerk.): Русская грамматика I. [Orosz nyelvtan I.] Москва: Издательство «Наука», 142–269.

Svedova/Lopatyin (1989)

Шведова, Н. Ю./Лопатин, В. В. (szerk.) (1989): Краткая русская грамматика. [Rövid orosz nyelvtan.] Москва: Издательство «Русский язык».

Szótárak:

Baer, Dieter/Wermke, Matthias (szerk.) (2000): Das große Fremdwörterbuch. Herkunft und Bedeutung der Fremdwörter. [Az idegen szavak nagy szótára. Az idegen szavak eredete és jelentése.] 2., átdolgozott és bővített kiadás. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag.

Bakos, Ferenc (főszerk.) (2013): Idegen szavak és kifejezések szótára. 3. kiadás. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Mater, Erich (1970): Rückläufiges Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. [A mai német nyelv szónégmutató szótára.] Harmadik kiadás. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie.

Jegorova (2014)

Егорова, Т. В. (2014): Словарь иностранных слов современного русского языка. [A mai orosz nyelv idegen szavainak szótára.] Москва: Издательство «Аделант».

Lazova (1974)

Лазова, М. В. (főszerk.) (1974): Обратный словарь русского языка. [Az orosz nyelv szónégmutató szótára.] Москва: Издательство «Советская Энциклопедия».

Тухонов (1985)

Тихонов, А. Н. (1985): Словообразовательный словарь русского языка в двух томах. [Az orosz nyelv szóképzési szótára két kötetben.] Москва: Издательство «Русский язык».

Korpuszok:

COSMAS II_{web}, Version 2.2 (2016): Corpus Search, Management and Analysis System. Betriebssystemunabhängige WWW-Applikation. Institut für Deutsche Sprache. URL: <https://cosmas2.ids-mannheim.de/cosmas2-web/>

MNSZ2, v2.0.4 (2016): Magyar Nemzeti Szövegtár. MTA Nyelvtudományi Intézet, Nyelvtechnológiai Kutatócsoport. URL: <http://clara.nytud.hu/mnsz2-dev/>

RNC (2003–2016): Национальный корпус русского языка./Russian National Corpus. Институт русского языка им. В. В. Виноградова РАН, Отдел корпусной лингвистики и лингвистической поэтики. URL: <http://ruscorpora.ru/>.

Melléklet

Az alábbi táblázatokban a nonszensz szavas kérdőívek eredményeit láthatjuk. A fejlécben mindig a bázisok szerepelnek. Az egyes sorokban a képzett szavak láthatóak, a tőlük jobbra álló számok azt jelzik, hányszor adták meg az adott alakot a különböző válaszadók. Az itt feltüntetett átdolgozott táblázatokból töröltem az értékelhetetlen adatokat. Az orosz kérdőíveken megadott instrukcióknak megfelelően sok válaszadó jelölte a hangsúlyt a derivátumokban. A hangsúlyjelölést csak *-ýшк-* szuffixumon hagytam meg, elkülönítendő a hangsúlytalan *-шк-* képzőtől. A három, orosz anyanyelvi beszélőknek szánt kérdőív adatait az értékelés során összesítve kezeltem, itt mindazonáltal elkülönítve láthatjuk őket.

Orosz I

бапа	бруж	вилгóрф	внези́шк	врощ			
бапака	1 бружечек	1 вилгорфик	10	внезишек	1	врощаня	1
бапачка	1 бружечёк	1 вилгорфка	1	внезипечка	2	врощёнушек	1
бапачок	2 бружечка	2 вилгорфушек	1	внезишик	1	врощечка	1
бапашечек	1 бружик	4 вилгорфушка	3	внезишка	2	врощик	13
бапашка	1 бружичка	2 вилгорфчик	2	внезишкик	2	врошка	1
бапик	1 бружка	1		внезишкичек	1	врощок	1
бапочик	1 бружок	5		внезишко	5	врощочка	1
бапочка	8 бружочек	1		внезишкочек	1	врощчка	1
бапочко	1 буржочик	1		внезишкочка	1		
бапушка	1			внезишкуша	1		
бапчик	1			внезишкушка	2		
				внезишкчик	1		
				внезишок	2		

вы́геребеч		дага́рын		допо́зм		дрезе́млец		евдо́пус	
выгеребечек	1	дагаринка	3	допозмик	1	дреземленчик	1	евдопусек	1
выгеребечик	5	дагаринок	3	допозмиченек	1	дреземлеца	1	евдопусечка	1
выгеребечка	2	дагариночек	1	допозмичка	1	дреземлецижек	1	евдопусик	9
выгеребечко	2	дагаринушек	1	допозмишек	1	дреземлецик	2	евдопусичек	2
выгеребечок	1	дагаринушка	2	допозмок	1	дреземлецица	1	евдопуска	1
выгеребечушка	1	дагаринушко	1	допозмочка	1	дреземлецичек	1	евдопусчик	2
выгеребчик	2	дагаринчик	6	допозмульчик	1	дреземлеца	1	евдопуська	1
выгребечик	2	дагариныш	1	допозмушка	2	дреземлецо	1		
выгребечка	1	дагароночка	1	допозмышек	1	дреземлецо	1		
выгребечок	1	дапаринчик	1			дреземлецо	1		
						дреземлецуничик	1		
						дреземлецушек	1		
						дреземлецушка	3		
						дреземлечик	1		
						дреземлечик	1		
						дреземлик	1		
						дреземлюшка	1		

еще́золь		зламу́г		злюбо́дун		издю́лн		илотро́м	
ещезолечка	1	зламутик	3	злюбодунчик	2	издюлнек	1	илотромик	6
ещезолик	4	зламутичка	1	злюбодунечка	1	издюлнец	1	илотромок	1
ещезолька	3	зламуток	2	злюбодуник	1	издюлник	4	илотромушка	2
ещезольчик	5	зламуголичек	1	злюбодуничек	1	издюлник	1	илотромчик	7
ещезольщичек	1	зламугочка	1	злюбодунок	2	издюлнок	3		
ещезолюшка	2	зламугушка	2	злюбодуношка	1	издюлnochek	1		
ещезолюшко	1	зламугушко	1	злюбодуношка	1	издюлнушко	1		
ещещольчик	1	зламугчик	2	злюбодунчик	7	издюлничик	1		
		зламушек	1	злюбодюнько	1	издюлнюшек	1		
		зламужичек	1			издюльник	1		
		зламушка	1			излюдинцо	1		

кирдь		крéчник		ктреф		кудлáш		лорх	
кидрушка	1	кречниковчик	1	ктрефик	3	кудлаша	1	лорхик	8
кирдик	3	кречникуша	1	ктрефинка	1	кудлашек	2	лорховик	1
кирдичик	1	кречникушка	1	ктрефичек	1	кудлашечка	2	лорхок	1
кирдишко	1	кречникушко	1	ктрефок	3	кудлашик	8	лорхочка	1
кирдок	1	кречникчек	1	ктрефушек	1	кудлашинка	1	лорхуша	1
кирдушко	1	кречничек	9	ктрефушка	3	кудлашка	1	лорхушек	1
кирдышечка	1	кречничек	1	ктрефчик	3	кудлашко	1	лорхушка	2
кирдьчик	1	кречничок	1	ктрефюшечка	1	кудлашок	2	лорхчик	1
кирдьячок	1	кречнишек	1					лохушка	1
кирдьяшечка	1								
кирдюлик	1								
кирдюнешечка	1								
кирдючок	1								
кирдюшка	1								
кирдявчик	1								
кирдяшка	1								

мáлщик		млéнь		мыранóк		мЫсолш		нЮлп	
малщик	1	мленец	1	мыранокочка	1	мысолншок	1	нюлпачок	1
малщикик	1	млэник	2	мыранокушек	1	мысолчик	1	нюлпик	9
малщикок	1	млэнок	1	мыранокушка	1	мысолшаська	1	нюлпочек	2
малщикучик	1	млэночек	1	мыранокчик	2	мысолшенько	1	нюлпочка	2
малщикце	1	млэнчик	1	мыранокчук	1	мысолшечка	1	нюлпушка	1
малщикчек	1	млэнька	2	мыраночек	7	мысолшик	6	нюлпчик	1
малщикышко	1	мленьчек	1	мыраночка	1	мысолшик	1		
малщицко	1	мленьчик	2	мыранчик	2	мысолшка	1		
малщичек	7	млэньчик	2			мысолшунчик	1		
малщичок	2	млэнюшка	1			мысолышка	1		
		мненок	1						

нЯкож		оклáм		олокрóз		отрыкáзд		пёнгарь	
някожек	1	окламик	4	олокрозик	10	отрыказдец	1	пёнгарёк	2
някожечек	1	окламиночка	1	олокрозко	1	отрыказдик	10	пенгарёночек	1
някожечка	1	окламка	1	олокрозничек	1	отрыказдичек	1	пенгареточка	1
някожик	6	окламочек	1	олокрозочек	1	отрыказдок	1	пенгарик	3
някожинчик	1	окламочка	2	олокрозочка	1	отрыказдочек	1	пёнгарик	3
някожка	3	окламушек	1	олокрозушка	1	отрыказдочка	1	пенгарчик	1
някожушка	1	окламушка	1	олокрозчик	1	отрыказдчик	1	пёнгарчик	1
някожушко	1	окламчик	5					пенгарька	1
								пенгарьчик	2
								пёнгарьчик	1

ропатач		ружекс		сиц		тоготь		тулган		устрой	
ропатачек	1	ружексёнок	2	сицёнок	2	тоготёночек	1	тулганка	1	устройка	1
ропатаченек	1	ружексик	9	сицик	4	тоготечка	1	тулганок	1	устройко	1
ропатачённа	1	ружексичка	1	сицка	1	тоготик	3	тулганочек	1	устройчик	7
ропатачие	1	ружексок	1	сицко	1	тоготок	5	тулганочка	1	устройшек	1
ропатачик	7	ружексушка	2	сицок	5	тоготчик	1	тулганчик	13	устройшок	1
ропатачишко	1	ружесушко	1	сицуля	1	тоготька	3			устречик	1
ропатачка	2			сицушка	1	тоготьчик	1			устреюшка	2
ропатачник	1			сицчик	1	тогтик	1				
ропатачок	1			сичик	1						
черьмы́бь		шливь		шоч		эвребист		экифáй			
черьмыбчик	1	шливачка	1	шочаня	1	эвребистёнок	1	экифаек	1		
черьмыбечка	1	шливик	3	шочек	2	эвребистик	9	экифайечка	1		
черьмыбик	3	шливичка	1	шочёнчик	1	эвребистка	2	экифайка	1		
черьмыбок	2	шливок	1	шочик	7	эвребисток	1	экифайко	1		
черьмыбрик	1	шливушек	1	шочка	2	эвребисточек	1	экифайчек	1		
черьмыбушка	1	шливушка	1	шочок	4	эврибистик	1	экифайчешек	1		
черьмыбчик	1	шливцо	1					экифайчик	9		
черьмыбыйка	1	шливчик	2					экифаюшка	1		
черьмыбьёночек	1	шливька	2					экифаюшко	1		
черьмыбька	1	шливьчик	3								
черьмыбько	1	шливьюшонок	1								
черьмыбьчик	1										
черьмыбюшка	1										
юскреб		юстли́д		авлетéка		влóрба		вреньбá			
юскребаня	1	юстлидик	4	авлетекайка	1	влюброчка	1	вреньбаночка	1		
юскребик	4	юстлидок	2	авлетекачка	1	влорбаня	1	вреньбачик	1		
юскребок	4	юстлидочек	1	авлетекочка	6	влорбачка	2	вреньбашенька	1		
юскребочек	1	юстлидочка	1	авлетеку́шка	1	влорбашечка	1	вреньбашечка	1		
юскребочка	1	юстлидушка	2	авлетекушка	5	влорбица	1	вреньбашка	2		
юскребушка	1	юстлидчик	3	авлетечка	2	влорбонька	1	вреньбечка	1		
юскребушко	1			авлетеюшка	1	влорбочка	6	вреньбица	1		
юскребчик	2			авлеточка	1	влорбушка	3	вреньбонька	2		
						воюрбачка	1	вреньбочка	3		
								вреньбушка	2		

вы́ба		гилталя́		ди́фочка		ди́фушка		ехлю́нна	
выбайка	1	гилталенька	1	дифоня	1	дивонька	1	ехлюнначик	1
выбалочка	1	гилталица	2	дифочечка	2	дифужек	1	ехлюннашка	2
выбанька	1	гилталочка	1	дифочка	2	дифушечка	7	ехлюннек	1
выбаушка	1	гилталушка	1	дифочканька	1	дифушица	1	ехлюнnochка	7
выбачик	1	гилталька	1	дифочкаушка	1	дифушка	1	ехлюннушка	3
выбачка	1	гилталюшка	2	дифочкашка	1	дифушкачик	1	ехлюннюшка	1
выбашка	1	гилталяйка	1	дифочкуша	1	дифушкачка	1	ехлюночка	1
выбка	4	гилталяночка	1	дифочку́шка	1	дифушконька	1	ехлюнушка	1
выбочка	4	гилталянчик	1	дифочонка	1	дифушкочка	1		
выбушка	2	гилталяня	1	дифочушка	1	дифушочка	1		
		гилталячка	1	дифошечка	2	дифушушка	1		
		гилталяша	1	дифушенька	1				
		гилталяшечка	1	дифчоночка	2				
		гилталяшка	2						
		гилталяюшка	1						

жё́лостушка		жилóздь		зомильня́		ки́чица		ме́шца	
желостунька	1	дилоздица	1	зомиленька	1	кичица	1	мешечка	1
желостушенька	1	жилозденька	1	зомильница	3	кичицайка	1	мешцавка	1
желостушечка	5	жилоздец	1	зомильничка	1	кичицаняшечка	1	мешцавушка	1
жё́лостушечка	3	жилоздечка	2	зомильнушка	2	кичицаушка	1	мешцайка	1
жё́лостушкачик	1	жилоздик	1	зомильнюшка	1	кичиценька	3	мешцаня	1
желостушкачка	1	жилоздочка	2	зомильнявка	1	кичицка	1	мешцачик	1
жё́лостушкачка	1	жилоздушка	1	зомильнячик	1	кичицочка	1	мешцачка	1
жё́лостушочка	1	жилоздька	2	зомильняша	1	кичицошка	1	мешцашечка	1
		жилоздьушка	1	зомильняшечка	1	кичицуня	2	мешщица	1
		жилоздьчик	1	зомильняшка	4	кичицушка	2	мешщичка	1
		жилоздюнька	1			кичичка	1	мешщочка	1
		жилоздюшка	2			кичишка	1	мешщушка	2
								мешщушечка	1

мунячъ		объярдоість		обърня		прозронья		расклятка	
муняченька	2	объярдочка	1	обрынчик	1	прозоньушка	1	раскалятка	1
мунячечка	2	объярдка	1	обырница	2	прозоньюшка	1	расклятинушка	1
мунячица	1	объярдноістьчик	1	обырnochка	1	прозорница	1	раскляткаушка	1
мунячка	6	объярдостица	1	обырнушка	2	прозорнявушка	1	раскляткачка	1
мунячушка	1	объярдостка	2	обырнюшка	3	прозроничка	1	раскляточка	6
мунячька	3	объярдостушка	2	обырнявка	1	прозрончик	1	расклятушка	5
муняшечка	1	объярдостька	1	обырнявочка	1	прозронья	1	расклятушка	1
		объярдостюшка	1	обырнячик	1	прозроньюшка	3		
		объярдочка	2	обырняша	1	прозроньячик	1		
		объярдошечка	1	обырняшечка	1	прозроньячка	1		
		объярдушка	1	обырняшка	2	прозроньяша	1		
		объярдостушка	1			прозроньяшка	1		
		объярдостьюшка	1			прозронюшка	1		
						прозроньяшечка	1		

укрыста		хисія		цылеса		ястьяха		абарко	
укрыстаночка	1	хисиечка	2	целёсушка	1	ястьханка	1	абаркицо	1
укрыстаня	1	хисиица	1	цылесаушка	1	ястьханочка	1	абарковец	1
укрыстачик	1	хисиюша	1	цылесачик	1	ястьханька	1	абарконок	1
укрыстачка	1	хисиюшка	4	цылесашка	1	ястьхачик	1	абарконья	1
укрысташенька	1	хисиянка	1	цылеска	1	ястьхашка	1	абаркоцо	1
укрыстка	1	хисиячик	1	цылесаонья	1	ястьхаюшка	1	абаркочек	1
укрыстонья	1	хисиячка	1	цылесочка	2	ястьхочка	5	абаркочка	1
укрысточка	5	хисияшка	2	цылесаочка	3	ястьхушка	2	абаркоша	1
укрыста	4	хисочка	1	цылесушка	2	ястьхышка	1	абаркошка	1
		хистявочка	1	цылесаушка	2	ястьшка	2	абаркошко	3
		хисьюшка	1	цылесаька	1			абаркушечка	1
								абарочко	1
								абарушко	1
								абарчик	1

áвромле	барáтице		брáто		былыздо		вальтó		
авромилеше	1	баратиня	1	братец	1	былыздец	1	вальтицо	1
авромлеец	1	баратицевец	1	братишко	1	былыздишко	1	вальтишко	1
авромлеко	1	баратицечик	1	братко	3	былыздко	1	вальток	1
авромленка	1	баратицешка	1	браток	1	былыздовец	1	вальтонюшко	1
авромленько	1	баратицко	3	братонько	1	былыздонька	1	вальтоцо	1
авромлеце	1	баратицо	1	братоцо	1	былыздонько	1	вальточик	1
авромлечик	1	баратицушка	1	браточик	1	былыздоня	1	вальточка	1
авромлечко	1	баратицушко	2	браточка	1	былыздочик	1	вальточко	2
авромлешко	2	баратичко	1	братошка	2	былыздочка	1	вальтошко	4
авромлеюшко	1	баратишечко	1	братошко	2	былыздочко	1	вальтушка	2
авромлко	1	баратишко	1	братушка	1	былыздошко	3	вальтушко	1
авромлюшко	2	баратушко	1	братушко	1	былыздушко	1		
авромляшечка	1					былыздчик	1		
						былыздышко	1		

вры́коло	дассé		зарéпце		зыдрó		лыжó		мимоля́ние		
вкрылошко	1	дассейко	1	зарепицецо	1	зыдрецо	1	лыжецо	1	мимолянянице	1
врыколко	2	дассеко	1	зарепченько	2	зыдрок	1	лыжка	1	мимолчник	1
врыколоцо	1	дассенчик	1	зарепцетко	1	зыдронько	1	лыжко	2	мимолянечко	1
врыколочик	2	дассецо	1	зарепцечик	1	зыдроня	1	лыжоцо	1	мимоляниеко	1
врыколочко	2	дассечик	1	зарепчечка	1	зыдроцо	1	лыжочик	1	мимоляниец	1
врыколошко	3	дассечко	3	зарепцешко	2	зыдрочик	1	лыжочки	1	мимоляниечик	1
врыколучка	1	дассечко	1	зарепцок	1	зыдрочко	1	лыжочко	2	мимоляниечко	2
врыколышко	1	дассешка	1	зарепцонька	1	зыдрошка	1	лыжошко	2	мимоляниешко	2
врыкольце	1	дассешко	1	зарепцошко	1	зыдрошко	6	лыжоще	1	мимоляниеще	1
врыкуля	1	дассеюшке	1	зарепцушка	1	зыдроще	1	лыжушко	1	мимолянице	1
выколочка	1	дассушко	1	зарепцушко	1	зыдрушка	1	лыжцо	1	мимолянчик	1
		дассчик	1	зарепчико	1			лыжчик	1	мимоляньечко	2
				зарепычко	1				1	мимоляньюшко	1

накѣсло		отомѣя		приквуждѣе		рицѣ		улибѣе	
накѣселко	1	отомѣце	1	приквуждѣеничко	1	рицко	1	улибѣедко	1
накѣслик	1	отомлѣтко	1	приквуждѣевко	1	рицкоко	1	улибѣек	1
накѣслицо	1	отомышко	1	приквуждѣец	1	рицонечко	1	улибѣѣнки	1
накѣсличко	2	отомѣяня	1	приквуждѣеце	1	рицонѣчко	1	улибѣеце	1
накѣсллок	1	отомѣяче	1	приквуждѣецо	1	рицочик	1	улибѣечик	1
накѣслонечко	1	отомѣячик	1	приквуждѣечик	1	рицочко	1	улибѣечко	2
накѣслонко	1	отомѣячко	1	приквуждѣечко	1	рицошка	1	улибѣешка	2
накѣслоце	1	отомѣяшечка	1	приквуждѣинѣце	1	рицошко	2	улибѣешко	2
накѣслочик	1	отомѣяшка	1	приквуждѣиушко	1	рицуля	1	улибѣице	1
накѣслочко	1	отомѣяшко	6	приквуждѣичко	2	рицушка	1	улибѣиушко	1
накѣслошка	1			приквуждѣиушко	1	рицушко	1	улибѣятик	1
накѣслошко	1			приквуждѣок	1	рицьшко	1	улибѣенечко	1
накѣслушка	1			приквуждѣечко	1	ричко	2		
накѣслушко	1								

хручино		языро		ялѣко		Алексама		Ликорѣ	
хручинчик	1	язырко	3	ялѣка	1	Алексаманѣка	1	Ликорек	1
хручинко	2	язырко	1	ялѣковка	1	Алексамачка	2	Ликорѣк	1
хручинко	1	языроцо	1	ялѣковко	1	Алексамашка	1	Ликоречек	1
хручинок	2	язырочик	1	ялѣколько	1	Алексамик	1	Ликорик	6
хручиноко	1	язырочко	3	ялѣкочик	1	Алексамка	1	Ликорочка	1
хручиночѣнкр	1	язырочкр	1	ялѣкочко	1	Алексамочка	2	Ликорушка	2
хручиночик	1	язырошко	1	ялѣкочко	2	Алексамушка	10	Ликорчик	1
хручиношка	1	языруня	1	ялѣкочо	1	Самушка	1	Ликорѣка	1
хручиношко	1	язырушка	1	ялѣкошко	1			Ликорѣчик	2
хручинушко	2	язырушко	3	ялѣкушка	1			Ликорѣюшка	1
хручинцо	2	язырышка	1	ялѣкушко	2			Ликорѣюшка	2
хручинѣчко	1			ялѣкцо	1				
хручинѣюшко	1			ялѣкша	1				
				ялѣкѣчко	1				
				ялѣчко	1				

Марѣса		Серемѣр		Тифан	
Марѣсачка	1	Мирочек	1	Тифанчик	1
Марѣска	2	Серемѣрик	5	Тифаник	3
Марѣсок	1	Серемѣирушка	6	Тифанок	1
Марѣсонѣка	2	Серемѣирчик	7	Тифаночка	1
Марѣсочка	2	Серемѣирѣка	1	Тифанушка	6
Марѣсоша	1			Тифанчик	7
Марѣсушка	5			Тифанѣшко	1
Марѣська	1				
Марѣшечка	1				
Марѣшка	1				
Мѣрѣска	1				

Orosz II

бруж		дагарин		дреземлец		зламуг		илотром	
бружек	1	дагарёнок	1	дреземка	1	зламугашка	1	илотрёмик	1
бружечок	1	дагаринайчик	1	дреземлёнок	1	зламугик	3	илотромик	4
бружик	16	дагаринёк	1	дреземленчик	1	зламугок	1	илотромишка	1
бружичек	1	дагаринёнок	1	дреземлецик	2	зламугочек	1	илотромка	1
бружишка	1	дагариник	1	дреземлецик	5	зламугочка	1	илотромочка	1
бружка	2	дагаринишко	1	дреземлеца	1	зламугочек	2	илотромпочка	1
бружок	6	дагаринка	3	дреземлецо	1	зламугушка	2	илотромушка	1
бружонок	1	дагаринок	2	дреземлецульчик	2	зламугчик	5	илотромчик	21
бружочек	2	дагариночка	1	дреземлецик	1	зламугчичка	1	илотромшенкок	2
бружчик	1	дагаринушка	4	дреземлечек	1	зламужек	3	илоьромка	1
бружчок	1	дагаринчик	16	дреземлечек	1	зламужик	6		
		дагаришечка	1	дреземлечик	2	зламужишка	1		
		дагаришка	1	дреземлечик	1	зламужка	2		
				дреземлечишка	1	зламужок	3		
				дреземлечишка	1	зламушек	1		
				дреземлик	1	зломугонька	1		
				дреземлик	1				
				дреземличек	1				
				дреземлушка	1				
				дреземльчонок	1				
				дреземлюшек	1				
				дреземлюшка	3				
				дреземнецек	1				
				дреземчик	1				

крéчник		лорх		мыранóк		някож		пёнгарь	
кренчичка	1	лорханчик	1	мыранёнок	2	накожечка	1	пёгрнарек	1
кречинюшка	1	лорхец	1	мыранец	1	някожек	4	пенгарёк	2
кречнёнок	1	лорхечек	1	мырано куйчик	1	някожец	1	пёнгарек	1
кречникак	1	лорхик	7	мыранокочек	1	някожик	12	пёнгарёк	4
кречникишка	1	лоршок	3	мыранокушек	1	някожка	9	пенгаренок	1
кречникочек	1	лорхочек	1	мыранокушка	1	някожок	1	пенгарёшка	1
кречникулешок	2	лорхочик	1	мыранокчик	1	някожонок	1	пенгарик	4
кречникушек	1	лорхушка	2	мыранокчичик	1	някожуля	1	пёнгарик	6
кречникушка	1	лорхушка	3	мыраночек	18	някожуча	2	пёнгарик	1
кречникчик	1	лорхушок	2	мыраночик	1	някожчик	2	пенгарок	1
кречничек	10	лорхчик	1	мыраночка	1			пёнгарок	1
кречничок	6	лорхчок	1	мыраношенька	1			пенгаронок	2
кречничонок	1	лоршик	5	мыраношка	1			пёнгарочек	1
кречнюля	1	лоршок	1	мыроношка	1			пёнгарушка	1
кречнюшка	1	лоршуга	1					пёнгарчик	3
кречочка	1	лорщик	1					пёнгарька	1
кречочник	1							пёнгарьчик	1
								пеньгарчик	1
								пнгарёк	1

тоготь	черьмыбь	эвребист	влюрба	выба
тоготя	1 чермыбчик	1 эврибисток	1 влюбруша	1 выбака
тоготейка	1 чермыбешек	1 эвребистек	1 влюрбавушка	2 выбалинка
тоготёк	1 чермыбья	2 эвребистик	15 влюрбаха	1 выбанька
тоготёнок	1 чермыбчик	1 эвребистичек	2 влюрбачка	3 выбачка
тоготенька	1 чермыбюшка	1 эвребисток	3 влюрбаша	1 выбашка
тоготечек	1 черьмыбрёк	1 эвребисточек	1 влюрбашенька	1 выбка
тоготёчек	1 черьмыбек	1 эвребистушка	4 влюрбичка	1 выбонька
тоготик	2 черьмыбёк	2 эвребристик	1 влюрбка	1 выбочка
тоготок	9 черьмыбёнок	1 эвребчонок	1 влюрбовка	1 выбушка
тоготолик	1 черьмыбенка	1 эврибистик	4 влюрбонька	1 выбька
тоготочек	3 черьмыберек	1	влюрбочка	10
тоготушек	1 черьмыбец	1	влюрбочка	1
тоготчик	2 черьмыбик	3	влюрбуша	1
тоготька	2 черьмыбичек	1	влюрбушка	9
тоготчик	1 черьмыбка	2		
тоготяра	1 черьмыбочка	1		
тогочаа	1 черьмыбрёнок	1		
тогочишка	1 черьмыбушек	1		
тогушка	1 черьмыбушка	3		
	черьмыбчик	3		
	черьмыбычка	1		
	черьмыбьейка	1		
	черьмыбьечек	1		
	черьмыбчик	1		
	черьмычик	1		

ехлю́нна		кі́чица		му́нячъ		о́бырня		раскля́тка	
ехлюнка	3	киченька	1	мунячевка	1	обыреночка	1	расклятинка	1
ехлюнка	2	кичечка	1	муняченька	4	обырка	1	расклятишка	1
ехлюннаночка	1	кичинька	1	мунячечка	1	обырневка	1	раскляткаечка	2
ехлюнначка	2	кичитушка	1	мунячик	1	обырнец	1	раскляточка	17
ехлюнненька	1	кичицавочка	1	мунячичка	2	обырнечка	2	расклятуха	2
ехлюннечка	1	кичицайка	1	мунячка	16	обырнёшка	1	расклятушка	7
ехлюнничка	1	кичицака	1	мунячонка	1	обырничка	2	расклятушка	2
ехлюннка	4	кичицацичка	1	мунячуля	1	обырнушка	3	расклятченька	1
ехлюнنونка	2	кичицачка	1	мунячушка	1	обырнушка	2		
ехлюнnochка	10	кичица	5	муняченька	1	обырнянка	1		
ехлюннушка	5	кичицонька	1	мунячка	2	обырняночка	1		
ехлюннюра	1	кичицулька	2	мунячьмунюшка	2	обырняхуля	2		
ехлюншка	1	кичицушка	2	муняшка	1	обырняченька	1		
ехлюнька	1	кичицушка	1			обырнячка	1		
эхлюннчка	1	кичичечка	1			обырняша	2		
		кичичка	9			обырняшенька	1		
		кичишка	2			обырняшка	4		
		кичицевочка	1			обырушка	2		
		кичушка	1						

хисі́я		бы́лыздо		за́репце		лы́жо		наке́сло	
хисіёнка	1	былызdonушко	1	зарепечко	3	лыжеце	1	накеселко	1
хисіечка	3	былыздёнко	1	зарепушко	4	лыжечко	3	накеслѣк	1
хисійка	5	былыздѣнок	1	зарепценка	2	лыжешко	1	накеслец	1
хисінька	2	былыздецо	1	зарепченька	1	лыжишко	2	накеслецо	1
хисіошечка	1	былыздик	1	зарепчечко	4	лыжко	1	накеслечко	1
хисічка	1	былыздко	3	зарепцешко	2	лыжок	2	накеслице	10
хисішка	1	былыздок	1	зарепцешко	1	лыжомка	2	накесловка	2
хисіюля	1	былыздомка	2	зарепцик	1	лыжонок	1	накесловочко	1
хисіюшка	10	былыздонок	1	зарепцишко	1	лыжонько	2	накеслонко	1
хисіямочка	1	былызdonюшко	1	зарепцо	1	лыжонюшко	1	накеслонюшко	1
хисіянная	2	былыздотько	1	зарепцушко	3	лыжотько	1	накеслочик	1
хисіяннушка	1	былыздочка	2	зарепчечко	1	лыжочка	1	накеслочка	2
хисіяннька	1	былыздочко	3	зарепчико	1	лыжочко	4	накеслочно	3
хисіячка	2	былыздочье	1	зарепчичко	1	лыжочушко	1	накеслошко	2
хисіяша	1	былыздошка	2	зарепчишко	1	лыжошка	1	накеслушко	2
хиська	1	былыздошко	5	зарепчонок	2	лыжошко	3	накеслюшко	1
		былыздушко	4	зарепцешке	1	лыжушко	1		
		былыздынько	1	зарепцешко	1	лыжеце	2		
		былыздышко	1			лыжцо	1		
						лыжчонок	1		

рицо́		язы́ро		Алекса́ма		Ліко́рь		Сереми́р	
рицовочко	1	язырка	1	Алексамачка	2	Ликорек	3	Семирушка	1
рицоленька	1	язырко	3	Алексамашка	2	Ликорёк	10	Серемірушко	1
рицонишко	1	язырнушко	1	Алексаменька	1	Ликорёнок	1	Серемірка	8
рицонок	1	язырок	2	Алексамка	5	Ликоренька	1	Серемірушка	7
рицонько	2	языронка	2	Алексамочка	4	Ликорёша	1	Серемірушко	1
рицочка	1	языронька	1	Алексамушка	18	Ликорик	2	Серемірчик	14
рицочко	3	языронько	2			Ликорка	1		
рицошка	1	языротько	1			Ликорушка	3		
рицошко	5	язырочка	1			Ликорчик	1		
рицушко	3	язырочко	5			Ликорька	5		
ричико	10	язырушко	5			Ликорьмушко	1		
рыцко	1	язырце	4			Ликорьчик	1		
рыцонько	1	язырцо	1			Ликорючик	1		
		язырчик	1			Ликорюшка	1		
						Ликорюшко	1		

Orosz III

ба́па		вросц		допóзм		евдо́пус		злюбоду́н	
бапанька	1	вросце́нок	1	допозменька	1	евдопусец	1	злюбдунчик	1
бапачик	2	вросец	2	допозмец	1	евдопусечка	1	злюбодишко	1
бапачка	2	вросчик	19	допозмик	17	евдопусик	19	злюбодунишка	1
бапец	1	вросица	1	допозминчик	1	евдопусичек	1	злюбодунчик	1
бапик	3	вросичек	1	допозмичек	1	евдопусишек	1	злюбодунец	1
бапка	1	вросичишка	1	допозмишка	3	евдопусишка	1	злюбодунишка	3
бапок	3	вросца	1	допозмок	1	евдопуска	2	злюбодунка	2
бапочек	1	вросчок	2	допозмочник	1	евдопусок	1	злюбодунок	1
бапочка	12	вросчик	1	допозмучек	1	евдопусочек	1	злюбодунушка	1
бапунчик	1			допозмушек	1	евдопусушка	1	злюбодунчик	15
бапуня	1			допозмюшка	1	евдопуська	1	злюбодюнчик	1
бапушка	3			допомозмик	1	евдопушка	1	злюбунчик	1

кирдь		ктреф		млень		нюлп		отрыказд	
кирдёныш	1	ктрефёнок	1	мленик	1	нюлпёнок	1	ортыказдничик	1
кирдец	1	ктрефик	16	млёненька	1	нюлпик	18	открызадушка	1
кирдечка	1	ктрефишка	1	млёнец	1	нюлпичка	1	отрыказдак	1
кирдик	8	ктрефка	1	мленичка	1	нюлпишка	3	отрыказдёнок	1
кирдичек	2	ктрефкин	1	мленик	2	нюлпка	1	отрыказдик	18
кирдишка	3	ктрефко	1	мленишка	1	нюлпок	1	отрыказдишка	1
кирдочка	1	ктрефок	2	мленичик	1	нюлпочек	2	отрыказдочек	1
кирдьечок	1	ктрефочек	2	мленичик	5	нюлпушка	1	отрыказдушек	1
кирдьяка	4	ктрефочка	2	мленичик	2	нюлпчик	1	отрыказдушка	2
кирдьюша	1	ктрефуша	1	млёненька	4	нюльпишка	1	отрыказдюшечка	1
кирдюжка	1	ктрефушка	2	млёньюк	1				
кирдюшечка	1			мленичик	3				
кирдюшка	2			мленичик	3				
кирдюшок	1			мленишик	1				
кирдяк	1			млениюшка	1				
кирдячок	2			мления	1				
сиц		ўстрой		шливь		юскреб		вреньба	
сицечек	1	ўстройка	8	шливек	1	юскребек	1	вренбачка	1
сицик	13	ўстройок	1	шливёк	1	юскребёныш	1	вренбушка	1
сицка	3	ўстройчек	1	шливенька	1	юскребенька	1	вреньбанька	1
сицок	4	ўстройчик	14	шливец	1	юскребик	6	вреньбанюшка	1
сицочек	1	ўстречик	1	шливик	3	юскребишко	1	вренбачка	3
сицулька	1	ўстреюшка	1	шливка	2	юскребок	8	вреньбашенька	1
сицуля	1	ўстришко	1	шливник	1	юскребочек	1	вреньбашечка	1
сицушка	2	ўстряшка	1	шливок	2	юскребушка	1	вреньбашка	2
сицышек	1	ўчтрейчик	1	шливушка	2	юскребчик	8	вреньбина	1
сичик	1			шливчик	7			вреньбиха	1
				шливьек	1			вреньбица	1
				шливьеще	1			вреньбочка	4
				шливьяка	3			вреньбуша	3
				шливьчик	3			вреньбушечка	1
				шливьюшка	1			вреньбушка	6
								вреньбушка	1
								вреньюшка	1

дифушка		жёлостушка		мешца		объярдость			
дивушечка	1	желострушканёк	1	мешечка	1	объярдишко	1		
дифулюшка	1	желостуля	1	мешчалка	1	объярдостёнушка	1		
дифушенка	1	желостушенька	2	мешчаночка	2	объярдостенька	5		
дифушенька	3	жёлостушенька	2	мешцанька	1	объярдостинка	1		
дифушечка	16	желостушечка	12	мешцаня	1	объярдостка	1		
дифушка	3	жёлостушечка	5	мешцаца	1	объярдосточка	1		
дифушканька	1	жёлостушка	2	мешщачка	3	объярдостушка	2		
дифушкачка	2	жёлостушканька	1	мешщашенька	1	объярдостушка	1		
дифушкашечка	1	жёлостушкучка	1	мешщашечка	1	объярдостчка	1		
дифушунька	1			мешщашка	1	объярдостька	1		
				мешщентка	1	объярдочка	1		
				мешщенька	1	объярдушка	3		
				мешщечка	1	объярдюшка	1		
				мешщиха	1	объярросточка	1		
				мешщича	1	объярдостишка	1		
				мешщичка	1	объярдушка	1		
				мешщочка	1	объярдостюшка	1		
				мешщунька	1				
				мешщуненька	1				
				мешщущка	3				
				мешщущка	1				
				мешщичка	2				
прозронья		укрыста		баратице		вальто		зыдрó	
прозоньечка	1	укрыстанка	1	баратице	1	вальишко	1	зыдерко	1
прозорнюшка	1	укрыстанушка	1	баратиценко	1	вальтецо	1	зыдёрко	1
прозроночка	1	укрыстаня	1	баратиценько	1	вальтечко	1	зыдерочко	1
прозронушка	1	укрыстачка	1	баратицетко	1	вальтишечко	1	зыдренько	1
прозроньенька	1	укрысташка	1	баратицечко	2	вальтишко	10	зыдришко	2
прозроньича	2	укрыстка	1	баратицешко	4	вальтоньеце	1	зыдровьюшко	1
прозроньичка	1	укрыстонька	1	баратицко	3	вальтоцо	1	зыдрожка	1
прозронька	5	укрысточка	15	баратицочка	1	вальтошечка	1	зыдронушко	1
прозроньюшка	10	укрыстушка	4	баратицущка	1	вальтошечко	1	зыдроцо	1
прозроньялка	1	укрыштушка	1	баратицущко	1	вальтошка	2	зыдрочка	1
прозроньячка	2			баратичко	2	вальтошко	2	зыдрочко	2
прозроньяша	1			баратишко	5	вальтунушко	1	зыдрюшка	4
прозорнюшка	1			баратко	1	вальтушко	2	зыдрюшко	5
				баратюшечко	1	вальтышко	1	зыдрушко	1
								зыдрышко	2

мимоліяние		отомя		улібье	
мимоліянечко	1	отомечко	2	улібушко	2
мимоліяниетко	1	отомичко	2	улібышко	1
мимоліяниечко	2	отомушко	1	улібьеце	4
мимоліяниешко	1	отомычко	1	улібьецо	1
мимоліянице	1	отомышко	1	улібьечко	3
мимоліянишко	1	отомьице	1	улібьешенько	1
мимоліянушко	2	отомька	1	улібьешечко	1
мимоліянце	1	отомьеце	1	улібьешко	5
мимоліяньеце	4	отомьяка	1	улібьице	2
мимоліяньешка	1	отомьяко	1	улібьишко	1
мимоліяньице	5	отомьялько	1	улібьюшка	1
мимоліяньишко	1	отомянушко	1	улібьюшко	2
мимоліяньишко	1	отомячик	1		
мимоліяньюшка	1	отомячко	3		
мимоліянюшко	1	отомяшенька	1		
мимоліяшка	1	отомяшка	1		
		отомяшко	4		

ялёко		Марьяса		Тифан	
ялёкечко	1	Марьясочка	1	Тифаничек	1
ялеконце	1	Марьясанька	1	Тифанка	1
ялёконюшко	1	Марьясаня	1	Тифанок	1
ялёкотко	1	Марьясашка	1	Тифанушка	10
ялекочко	2	Марьясенька	1	Тифанчик	10
ялёкочко	3	Марьясечка	2	Тифонушка	1
ялёкушка	1	Марьясик	1	Тифушка	1
ялекушко	1	Марьясишка	1	Фаня	1
ялёкушко	6	Марьяска	2		
ялёкцо	1	Марьясонька	2		
ялёченько	1	Марьясочка	3		
ялечко	3	Марьясушка	6		
ялёчко	4	Марьяська	3		

Német

Abbräper		Abwäklen		Aufkraumangen		Ausgügen		Bäkl	
Abbräperchen	38	Abwäcklenchen	1	Aufkraumangchen	10	Ausgügehen	16	Bäcklchen	1
Abbräperlein	1	Abwäkchen	1	Aufkraumängchen	2	Ausgügelein	4	Bäkelchen	2
Abbräperlein	18	Abwäkelchen	7	Aufkraumangelchen	1	Ausgügenchen	19	Bäkelein	3
chen	11	Abwäkelein	1	Aufkraumängelchen	2	Ausgügenlein	15	Bäklchen	24
lein	5	Abwäkelnchen	1	Aufkraumängelein	1	Ausgüglein	5	Bäklein	29
		Abwäklchen	3	Aufkraumangenchen	23	chen	12	Bäkllein	1
		Abwäklechen	2	Aufkraumangenlein	9	lein	6	chen	10
		Abwäklein	12	Aufkraumangerlein	1			lein	6
		Abwäklenchen	27	Aufkraumanglein	4				
		Abwäklenlein	3	Aufkraumängelein	3				
		chen	14	chen	9				
		lein	3	lein	9				
Betlelch		Bicken		Böngel		Borwul		Bruhel	
Betlelchlein	3	Bickchen	7	Bögelein	1	Borwulchen	47	Bruhelchen	40
Betlelchlein	1	Bickenchen	25	Böngelchen	46	Borwulein	5	Bruhelein	11
Betlelchchen	6	Bickenlein	12	Böngelchen	9	Borwullein	1	Bruhellein	2
Betlelchelchen	1	Bicklein	14	Böngellein	1	Borwülchen	4	Bruhlchen	1
Betlelchelein	1	chen	12	Bönglein	1	chen	14	Bruhlein	2
Betlelchen	20	lein	5	chen	15	lein	4	Brühelchen	1
Betlelchlein	27			lein	2			chen	15
chen	2							lein	2
elein	1								
lein	14								
Charochen		Daschlöge		Dischenge		Entliepen		Ertraßang	
Charochchen	1	chen	3	chen	2	chen	15	chen	11
Charochelein	2	Daschlögchen	10	Dischengechen	16	Entliepchen	18	Ertraßangchen	29
Charochen	2	Daschlögechen	9	Dischengechen	4	Entliepelein	1	Ertraßängchen	5
Charochenchen	12	Daschlögelchen	4	Dischengelchen	1	Entliepenchen	29	Ertraßangelein	4
Charochenlein	24	Daschlögelein	27	Dischengelein	34	Entliepenlein	3	Ertraßanglein	18
Charochlein	11	Daschlöglein	5	Dischengelein	2	Entlieplein	3	lein	4
Charonchenlein	1	lein	14	lein	14	lein	1		
Charöchelchen	1								
Charöchlein	2								
chen	5								
lein	12								

Füskle		Gedäſche		Hafieger		Hitschel		Hutruſch			
chen	12	chen	2	chen	11	chen	12	chen	6		
Flüſklechen	1	Gedäſchchen	7	Hafiegchen	1	lein	21	Hutruſchchen	27		
Füſkelchen	3	Gedäſchechen	4	Hafiegerchen	35	Hitschelchen	1	Hutruſchelein	1		
Füſklchen	2	Gedäſchelchen	1	Häfigerchen	1	Hitschelchen	40	Hutruſchen	1		
Füſklechen	24	Gedäſchelein	33	Hafiegerlein	15	Hitschelein	9	Hutruſchlein	20		
Füſklein	9	Gedäſchlein	10	Hafieglein	1	Hitschellein	3	Hutrüſchchen	3		
Füſklelein	16	lein	14	Hafieherchen	1	Hitschlein	1	Hutrüſchlein	2		
Füſkklein	1			Hafiergerlein	1			lein	9		
lein	4			lein	5						
Jameiz		Kiggel		Lockel		Marögel		Mürge		Opfankürl	
chen	9	chen	13	chen	14	chen	13	chen	3	chen	14
Jameinzchen	1	Kiggelchen	41	lein	2	lein	3	lein	12	lein	1
Jameizchen	34	Kiggelein	8	Lockelchen	39	Marogelchen	1	Mürgchen	6	Opfankurlchen	1
Jameizelein	1	Kiggellein	2	Lockelein	10	Märogelchen	1	Mürgechen	1	Opfankürlichen	43
Jameizlein	19	Kigglein	2	Lockellein	1	Marögelchen	40	Mürgelein	41	Opfankürlein	6
lein	7	lein	3	Löckelchen	1	Marögelein	6	Mürglein	4	Opfankürlein	2
				Löckelein	1	Marögellein	1				
				Löcklein	1	Maröglein	2				
Pange		Plautſch		Plüſſel		Pröffſel		Puchel			
lein	16	chen	10	chen	15	chen	13	chen	14		
Pängchen	2	lein	6	lein	1	lein	21	lein	1		
Pangechen	4	Plautſchchen	30	Plüſſelchen	40	Pröffſelchen	42	Puchelchen	33		
Pangelchen	1	Pläutſchchen	6	Plüſſelein	3	Pröffſelein	5	Puchelein	9		
Pangelein	40	Plautſchelchen	1	Plüſſellein	4	Pröffſellein	2	Puchellein	1		
Pängelein	1	Plautſchelein	2	Plüſſlein	1	Pröffſlein	1	Puchlein	2		
Panglein	2	Plautſchen	1	Prüſſelein	2			Püchelchen	4		
Pänglein	1	Plautſchlein	12					Püchlein	1		
Ratzeche		Röple		Sauſel		Schbaketzen		Schkettal			
lein	15	chen	11	chen	13	chen	10	chen	10		
Ratzchen	1	lein	5	lein	3	lein	5	lein	5		
Ratzechelchen	1	Röpelchen	3	Sauſelchen	40	Schabketzenlein	1	Schkettalchen	26		
Ratzechelein	38	Röpelein	1	Säuelchen	4	Schbaketzenchen	12	Schkettälchen	2		
Ratzechen	3	Röplchen	4	Sauselein	8	Schbaketzelchen	1	Schkettalein	13		
Ratzechlein	7	Röplechen	24			Schbaketzelein	2	Schkettallein	8		
		Röplein	10			Schbaketzenchen	25	Schkettchen	1		
		Röplelein	10			Schbaketzenlein	7				
						Schbaketzelein	3				

Speurl		Spiecheinger		Stragel		Suterei		Tengel	
chen	13	chen	6	chen	14	chen	7	chen	12
lein	2	lein	9	lein	1	lein	7	lein	3
Speurlchen	36	Spiecheingerchen	26	Stragelchen	34	Sutterchen	1	Tengelein	1
Speurlechen	1	Spiecheingerlein	18	Strägelchen	3	Suttereichen	36	Tengelchen	45
Speurlein	14	Spiecheinglein	2	Stragelein	7	Suttereierchen	1	Tengelein	4
Speurllein	1	Spiecheinigerchen	2	Stragellein	3	Suttereilein	11		
		Spiecheinigerlein	3	Straglein	1	Sutzereichen	1		
				Sträglein	1	Süttereichen	1		
						Sütterlein	1		

Trieschel		Tschachen		Überkaulen		Unbreuke		Ungich	
chen	11	chen	10	chen	13	lein	14	elein	1
lein	4	lein	5	lein	2	Unbreikelein	1	chen	1
Trieschelchen	37	Tschachchen	2	Überkaulchen	9	Unbreukchen	8	lein	12
Trieschelein	4	Tschächchen	2	Überkälchen	7	Unbreukechen	3	Ungichchen	7
Trieschellein	4	Tschachelchen	1	Überkaulein	3	Unbreukelein	31	Ungichelein	4
Trieschlein	2	Tschächelchen	2	Überkaulenchen	30	Unbreuklein	7	Ungichen	4
Trischelchen	2	Tschachelein	1	Überkaulenlein	2	Unkreukelein	1	Ungichlein	35
Trischelein	1	Tschachenchen	19			Unkreuklein	1	Üngchen	1
		Tschachenlein	21					Üngelchen	1
		Tschachlein	2						
		Tschächlein	3						

Vatzel		Viefeiche		Vill		Vormeusen		Weumerat	
chen	12	lein	15	chen	15	chen	11	chen	11
lein	3	Viefeichchen	3	Villchen	50	lein	3	lein	4
Vatzelchen	38	Viefeichelchen	4	Villein	1	Vormeuschen	10	Weimeratchen	2
Vätzelchen	5	Viefeichelein	34			Vormeusechen	1	Weumeratchen	38
Vatzelein	4	Viefeichlein	11			Vormeuselchen	1	Weumerätchen	5
Vatzellein	2					Vormeuselein	3	Weumeratlein	7
Vatzlein	1					Vormeusenchen	26		
						Vormeusenlein	5		
						Vormeuslein	4		

Wommuch		Wug		Zeimel		Zentrieg		Zeulel		Ziek	
chen	4	chen	8	chen	14	chen	6	chen	14	chen	5
lein	10	lein	6	lein	1	lein	9	lein	1	lein	10
Wommuchchen	13	Wugchen	24	Zeimelchen	38	Zentriegchen	28	Zeulchen	1	Ziekchen	22
Wommuchelchen	1	Wugelein	1	Zeimelein	10	Zentriegelchen	2	Zeulelchen	41	Zieklein	27
Wommuchelein	1	Wuglein	16	Zeimellein	3	Zentrieglein	19	Zeulelein	8		
Wommuchen	1	Wügchen	4					Zeullelein	2		
Wommuchlein	26	Wüglein	5								
Wommüchchen	1										
Wommüchelchen	1										
Wommüchlein	4										

Arbeitsreizeiner		Drachenaufwerlützel		Elfenquestarl	
Arbeitsreizeinerchen	1	chen	16	chen	12
Arbeitsreizeinerchen	1	Drachenaufwerlützelein	1	lein	5
Arbeitsreizeinchen	1	Drachenaufwerlützelchen	34	Elfenquestarchen	1
Arbeitsreizeinerchen	18	Drachenaufwerlützelein	5	Elfenquestarlchen	34
Arbeitsreizeinerlein	21	Drachenaufwerlützelein	3	Elfenquestarlchen	2
Arbeitsreizeinerlin	1	Drachenaufwerlützelchen	1	Elfenquestarllein	7
Arbeitsreizeinerchen	3	Drachenaufwerlützelchen	1	Elfenquestarllein	2
Arbeitsreizeinerlein	2	lein	1		
chen	10				
lein	7				

Entzauberhaub		Jubeldauhang		Kindesubach		Puppenbüble	
chen	9	chen	7	chen	7	chen	9
Entzauberhaubchen	21	Jubeldauhangchen	19	Kindesubachchen	15	lein	6
Entzauberhäubchen	14	Jubeldauhängchen	6	Kindesubächelchen	1	Puppenbübchen	3
Entzauberhaublein	10	Jubeldauhangelchen	1	Kindesubächelein	1	Puppenbübelchen	6
Entzauberhäublein	3	Jubeldauhangelein	1	Kindesubachen	1	Puppenbübelein	1
lein	8	Jubeldauhängerchen	1	Kindesubachlein	20	Puppenbüblchen	4
		Jubeldauhanglein	12	Kindesubächlein	10	Puppenbüblechen	10
		Jubeldauhängelein	4	lein	9	Puppenbüblein	11
		Jubeldauhngchen	1			Puppenbüblelein	10
		Jubelfauhängchen	1			Puppenbüblein	1
		lein	9				

Riesenhepsel		Schirmspindh		Schriftunterzeuriieg	
chen	15	chen	5	chen	7
lein	2	elein	1	lein	10
Riesenhepselchen	42	lein	11	Schriftunterzerieigchen	1
Riesenhepselein	3	Schirmspindhchen	8	Schriftunterzeugriegelein	1
Riesenhepslein	1	Schirmspindhchen	7	Schriftunterzeugrieglein	3
		Schirmspindhlein	29	Schriftunterzeuriiegchen	18
				Schriftunterzeuriiegelchen	1
				Schriftunterzeuriieglein	20

Schwaneinschuchdern		Todesgebreuken		Zettelspauhögel	
chen	13	chen	12	chen	14
lein	4	lein	5	lein	3
Schaneinschuchdernchen	2	Todesgebeukenchen	1	Zettelspauhögelein	5
Schaneinschuchernchen	1	Todesgebräuklein	1	Zettelspauhögelchen	37
Schwaneinschuchderchen	1	Todesgebreuckchen	1	Zettelspauhögellein	1
Schwaneinschuchderlein	3	Todesgebreukchen	6	Zettelspauhöglein	3
Schwaneinschuchdernchen	36	Todesgebreukelchen	1		
Schwaneinschuchdernlein	5	Todesgebreukelein	3		
Schwaneinschüchdernchen	1	Todesgebreukenchen	21		
		Todesgebreukenlein	10		
		Todesgebreuklein	5		

Magyar

adandzsú		banyódok		bicsó		budzag		csülgő	
adandzsúcska	175	acska	1	bicsócska	72	budzagacska	5	acska	1
adandzsúka	52	banyódacska	1	bicsóka	169	budzagcsa	1	cske	24
cska	26	banyódikocska	1	bicsu	1	budzagcska	1	csülgőcska	1
ka	12	banyódka	6	cska	19	budzagka	24	csülgőcske	1
ocska	1	banyódocska	18	ka	18	budzagocska	205	csülgőcske	165
		banyódokaeska	5	kó	1	budzagöcske	1	csülgőka	1
		banyódokcska	3			cska	1	csülgőke	70
		banyódokcske	1			ka	5	ke	12
		banyódokka	8			ocska	35	kó	1
		banyodokocska	3						
		banyódokocska	188						
		banyódoköcske	1						
		cska	2						
		ka	4						
		kó	1						
		ocska	30						
		öcske	1						

dínür		ekresz		farány		fěj		felkezárd	
cska	1	cske	1	cske	1	acska	26	acska	1
dinürecske	1	ecske	21	farányacska	1	ecske	26	felkezárdacska	8
dínürecske	2	ekreszecske	51	farányka	183	fějacska	9	felkezárdka	68
dinürka	1	ekreszke	185	fárányka	1	fějacska	1	felkezárdocska	155
dinürke	14	ekreszocska	2	farányocska	55	fějcske	1	ka	8
dinürke	1	ekreszöcske	1	ka	27	fějcska	1	ocska	28
dínürke	154	ke	16	ocska	11	fějcske	150		
dínürke	6	kó	1			fějcske	1		
dínürocska	2					fějcskje	1		
dinüröcske	4					fějike	1		
dinüröcske	3					fějka	1		
dínüröcske	52					fějke	72		
dínüröcske	1					fějocska	3		
dínüröcske	1					fějöcske	2		
ke	20					ke	12		
kó	1								
ocska	1								
öcske	15								

fiszőküm		fracsi		gonú		hém		hosztob	
ecske	1	cska	13	cska	23	ecske	26	hosztobácska	2
fiszőkümöcske	1	fracsecska	32	gonúcska	155	hémcske	1	hosztobka	108
fiszőkümeske	3	fracsícska	1	gonúcske	2	hémecske	170	hosztobocska	128
fiszőkümecke	6	fracsika	201	gonúka	76	hémicske	1	ka	12
fiszőkümicke	1	fracska	1	gonúke	3	hémike	1	ocska	27
fiszőkümka	2	fracsika	3	ka	16	hémke	65		
fiszőkümke	1	ka	25			hémocska	3		
fiszőkümke	76					hémöcske	1		
fiszőkümocska	1					ke	13		
fiszőkümocske	1								
fiszőkümöcske	134								
fiszőkümöcske	1								
ke	9								
ocske	1								
öcske	27								

hurró		hüllécs		iblád		íl		jács		jézsó	
cska	19	ecske	5	ibládacska	2	cske	1	jácsacska	1	cska	12
horrócska	2	hüllécsecske	12	ibládcska	1	ecske	18	jácsika	1	jezsócska	1
hurrócska	108	hüllécske	221	ibládka	121	ílacska	10	jácska	186	jezsócska	76
hurróka	126	ke	34	ibládocska	108	ílaicska	2	jácsocska	49	jezsócske	1
húrróka	1			ka	16	ílsike	1	jácsóka	2	jezsóka	1
hurrókácska	1			ocska	21	ílsca	1	ka	28	jezsóka	152
hurróke	1					ílécska	1	ocska	9	jezsóke	1
ka	19					ílecske	1			ka	27
						ílecske	56				
						ílécske	2				
						ílicske	6				
						ílike	2				
						ílka	1				
						ílka	39				
						ílke	1				
						ílke	83				
						ílocska	1				
						ílocska	30				
						ílöcske	1				
						ka	7				
						ke	11				
						ocska	2				

kalakacs		kráb		leszlön		lost		ménklicsi	
ka	32	acska	1	cske	1	ika	2	cske	12
kalacska	3	ka	6	ecske	1	ka	10	ke	27
kalacsocska	1	ke	1	ka	1	ke	1	ménklicsicske	75
kalakacska	212	kó	1	ke	28	lostika	2	ménklicsike	138
kalakacsocska	17	krábacska	14	leszlönecske	1	lostka	58	ménklicsike	1
ocska	7	krábcska	1	leszlönka	2	lostke	1	ménklicsinke	2
		krábecske	2	leszlönke	192	lostocska	168	ménklicska	2
		krábicska	1	lészlönke	2	lostöcske	1	ménklicske	1
		krábika	1	leszlönöcske	30	ocska	25		
		krábka	66	öske	8				
		krábocska	149						
		ocska	30						

muliz		nánoncs		nyöfögü		oladrangy		ökötty	
ka	31	ka	28	cske	26	ka	16	ecske	1
mulizecske	1	kó	1	ke	9	ke	16	ke	23
mulizka	193	nánocska	38	nyöfögúcska	1	ocska	22	öcske	13
mulízka	1	nánocsocska	5	nyöfögúcske	1	oladrangyacska	2	ököttycske	4
mulizke	4	nánoncsika	1	nyöfögúcske	171	oladrangyka	93	ököttyecske	2
mulizocska	30	nánoncska	166	nyöfögúke	48	oladrangyocska	115	ököttyke	169
ocska	8	nánoncsocska	24			oladranyocska	3	ököttyöcske	44
		ocska	9					ököttyúcske	4
								ököttyúke	1

parádzsi		pirgüc		polyúh		racsu		retenyép	
cska	15	ke	28	cska	1	cska	14	ecske	18
cske	15	öcske	10	ka	11	ka	24	ke	20
ka	20	pirgücecske	1	ocska	23	racsucska	75	retenyépcske	1
kó	1	pirgücsike	1	ocske	2	racsúcska	1	retenyépecska	1
parádzsicsika	1	pirgücska	1	polyúcska	2	racsuka	150	retenyepeske	1
parádzsicska	82	pirgücske	201	polyúhacska	1	racsukácska	1	retenyépecske	110
parádzsicske	4	pirgücske	1	polyúhacska	1			retenyépéske	2
parádzsika	131	pirgücöcske	22	polyúhcska	12			retenyépíke	1
parádzsike	3			polyúhcske	1			retenyépke	111
parádzska	1			polyúhka	66			retenyépke	1
				polyúhocska	143				
				polyúka	2				

rogyáta		röcsü		sáhas		szödi		tejögöl	
ácska	13	cske	15	ika	2	cske	12	ecske	1
cska	17	ke	21	ka	25	ke	26	ke	30
ka	3	röcsücske	62	ocska	10	szödicske	56	öcske	7
rágjátácska	3	röcsücske	2	sáhacsocska	1	szödike	171	tejöglöcske	2
rogyátatácska	1	röcsüke	161	sáhasacska	7	szödíke	1	tejögölcske	2
rogyatácska	1	röcsüke	1	sáhaska	187			tejögöleske	1
rogyatácska	34	röcsükécske	1	sáhaskácska	1			tejögölike	1
rogyátácska	179			sáhasocska	34			tejögölke	178
rogyátaka	2							tejögölöcske	41
rogyátka	6								
rogyátocska	7								

tipe		tumalázs		tyemi		vébaly		vocs	
cske	29	ika	2	cske	13	ácska	1	ácska	1
ke	3	ka	22	ke	26	ka	23	ika	2
ocska	1	ocska	15	tyemicske	69	ocska	15	ka	24
tipecska	4	tumalázsacska	4	tyemike	159	vébajka	1	ocska	12
tipecske	141	tumalázska	148	tyemikécske	1	vébalyacska	2	vocsácska	1
tipécske	72	tumalázsocska	68			vébalyka	168	vocsika	2
tipeke	11					vébalyocska	49	vocska	149
tipéke	1					vébályocska	2	vocskácska	1
tiperecske	1							vocske	2
tipike	1							vocsocska	74

závaság		zíz		zsalloh		zsú	
ka	5	ecske	23	acska	1	cska	19
ocska	34	ka	1	ka	9	ka	19
závaságacska	5	ke	13	ocska	29	ocska	19
závaságcska	1	ocska	1	zsallohacska	3	zsucska	1
závaságka	22	zízacska	1	zsallohácska	2	zsúcska	131
závaságkocska	1	zízcske	1	zsallohcska	9	zsúka	92
závaságocsa	1	zízsecske	4	zsallohka	61		
závasagocska	1	zízsecske	94	zsallóhka	1		
závaságocska	195	zízicske	3	zsallohocs	1		
		zízike	2	zsallohocsa	142		
		zízka	16	zsalloka	1		
		zízke	1	zsallóka	1		
		zízke	91				
		zízocska	1				
		zízocska	7				
		zízöcske	1				

Badit		Fámó		Izsdóg		Jütő		Lőreb	
ácska	1	cska	13	Izsdócska	2	cske	12	ecske	11
Badika	2	Fámka	1	Izsdógka	1	Jütőcska	3	ike	2
Baditácska	5	Fámocska	3	Izsdógka	69	Jütőcske	60	ke	26
Baditka	201	Fámocska	79	Izsdógocska	140	Jütőcske	1	Lőrebcske	1
Baditke	2	Fámóka	1	Izsdógócska	2	Jütőke	164	Lőrebcske	1
Baditocska	18	Fámoka	1	Ízsdógocska	1	ke	27	Lőrebcske	72
ka	33	Fámóka	143	ka	13			Lőrebike	1
ke	1	Fámóke	1	ocska	26			Lőrebke	151
ocska	4	ka	25					Lőrike	1

A naplopó _____ (szelég) mindig csak azt várja, hogy a szájába repüljön a sült galamb.		És te, drága _____ (tolámb), azt hiszed, minden időmet neked fogom szentelni?		A két fiatal kis _____ (salagáty) már megint nem bírt magával az éjjel.	
ecske	6	ka	2	ka	4
ke	2	ocska	5	ocska	3
szelegecske	3	ocskám	2	salagátyacska	1
szelégecske	179	tolámbacska	4	salagátyácska	1
szelegke	1	tolámbika	2	salagátyicska	1
szelégke	73	tolambka	1	salagátyinka	2
szelégocska	1	tolámbka	92	salagátyyka	142
		tolámbkám	7	salagátyocsa	1
		tolambocska	1	salagatyocsa	1
		tolámbocska	129	salagátyocsa	100
		tolámbocskám	18	salagátyocsa	1
		tolámocska	3		
Ó, most látom, mibe kevert engem ez a szélhámos _____ (zsalogód)!		Minden rátarti _____ (csirpó) tökéletesnek hiszi magát.			
ka	4	csirpócska	109		
ocska	3	csirpoka	1		
zsalagódka	11	csirpóka	130		
zsalagódocska	18	csirpokocska	1		
zsalodógocska	2	csirpókocska	9		
zsalódogocska	1	cska	5		
zsalogócska	1	ka	3		
zsalogódeska	1				
zsalogódicska	1				
zsalogódika	1				
zsalogodka	2				
zsalogódka	96				
zsalogodocska	1				
zsalogódocska	106				
zsalógodocska	1				
zsalógódocska	1				